

Με τη χρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης
NextGenerationEU

Κύπρος — το αύριο

ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

**ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
2021-2026**

ΣΧΕΔΙΟ ΚΥΚΛΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΣΤΙΣ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ (ΜμΕ)

ΟΔΗΓΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ, ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Μάρτιος 2024

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.	Σκοπός	3
2.	Χρηματοδότηση του Σχεδίου.....	6
3.	Δικαιούχοι.....	6
4.	Περίοδος Εφαρμογής του Σχεδίου.....	7
5.	Φορείς Υλοποίησης	7
5.1	Συντονιστική Αρχή	7
5.2	Φορέας Υλοποίησης.....	7
5.3	Επιτροπή Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης	8
6.	Γενικό πλαίσιο υλοποίησης του Σχεδίου	9
7.	Προϋποθέσεις συμμετοχής	10
8.	Άλλες Υποχρεώσεις των Δικαιούχων	12
9	Ύψος Χορηγίας.....	14
10	Επιλέξιμες Δαπάνες	17
11	Υποβολή Αιτήσεων.....	24
12	Διαδικασίες εξέτασης, αξιολόγησης και ένταξης των αιτήσεων.....	25
12.1	Έλεγχος τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής και αξιολόγηση αιτήσεων.....	25
12.2	Αξιολόγηση και βαθμολόγηση των αιτήσεων.....	26
12.3	Αιτήσεις που θα ενταχθούν στο Σχέδιο.....	26
13	Συμφωνία Δημόσιας Χρηματοδότησης	27
14	Υλοποίηση των Επενδυτικών Έργων	27
15	Τρόπος καταβολής της χορηγίας	28
16	Κυρώσεις - Εγγυήσεις.....	31
17	Ενστάσεις.....	34
18	Ερμηνείες – Θεσμοί – Τροποποιήσεις.....	35
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΩΝ		36
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I - Ορισμός των Πολύ Μικρών, Μικρών και Μεσαίων Επιχειρήσεων.....		37
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II - Κριτήρια Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης των Αιτήσεων/ Προτάσεων		45
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III - Τυπικές Προϋποθέσεις Συμμετοχής.....		49
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV – Βεβαίωση μη προβληματικής επιχείρησης		51
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V - Νόμος περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων από Ορισμένα Έργα 2018 έως 2021		52
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI – Λίστα Αποκλεισμού (Exclusion List)		70
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII – Υποχρεώσεις Δικαιούχων		73
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII – Δήλωση αναφορικά με Πραγματικούς Δικαιούχους.....		74
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IX - Υπεύθυνη Δήλωση Ενιαίας Επιχείρησης		77
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ X - Διαδικασία για καταβολή χορηγίας σε ειδικό λογαριασμό δικαιούχου...		81

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XI - Νόμοι και Κανονισμοί για την Ισότητα Ευκαιριών Μεταξύ Ανδρών και Γυναικών και μη Διάκριση.....	82
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XII - Κατευθυντήριες Γραμμές Διαχείρισης Ενστάσεων.....	85

Σχέδιο Κυκλικής Οικονομίας στις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ΜμΕ)

1. Σκοπός

Η στήριξη των υφιστάμενων και νέων μικρομεσαίων επιχειρήσεων μέσω της ενίσχυσης νέων επενδύσεων κυκλικής οικονομίας ούτως ώστε καταστήσουν τα προϊόντα τους, τις παραγωγικές τους διαδικασίες και τις επιχειρηματικές τους πρακτικές πιο φιλικές προς το περιβάλλον.

Η **χρηματοδοτική ενίσχυση** συνίσταται στην παροχή χορηγίας πάνω σε καθορισμένες επιλέξιμες δαπάνες που αφορούν στη μετάβαση / έναρξη λειτουργίας μιας επιχείρησης στη βάση ενός κυκλικού επιχειρηματικού μοντέλου.

Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Ιουνίου 2020 σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για τη διευκόλυνση των βιώσιμων επενδύσεων και για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/2088, ορίζει την κυκλική οικονομία ως *«το οικονομικό σύστημα στο οποίο διατηρείται η αξία των προϊόντων, των υλικών και άλλων πόρων στην οικονομία για όσο το δυνατόν μεγαλύτερο χρονικό διάστημα με την ενίσχυση της αποτελεσματικής χρήσης τους στην παραγωγή και κατανάλωση, μειώνοντας με αυτόν τον τρόπο τον περιβαλλοντικό αντίκτυπο της χρήσης τους, και με την ελαχιστοποίηση των αποβλήτων και της αποδέσμευσης επικίνδυνων ουσιών σε όλα τα στάδια του κύκλου ζωής τους, μεταξύ άλλων μέσω της εφαρμογής της ιεράρχησης των αποβλήτων»*.

Η ιεράρχηση των αποβλήτων έχει καθοριστεί βάσει του άρθρου 4 της Οδηγίας 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19^{ης} Νοεμβρίου 2008, για τα απόβλητα και την κατάργηση ορισμένων οδηγιών, ως εξής:

1. πρόληψη,
2. προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση,
3. ανακύκλωση,
4. άλλου είδους ανάκτηση, πχ. ανάκτηση ενέργειας και
5. απόρριψη (Disposal)

Για να αυξηθεί η αποδοτικότητα της χρήσης των πόρων, το Μάρτιο του 2020, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή όρισε τις εννέα αρχές της Κυκλικής Οικονομίας (9R's). Οι αρχές αυτές συχνά εμφανίζονται στην πυραμίδα των 9R (εικόνα 1) στην οποία απεικονίζεται

και η απώλεια της περιεχόμενης αξίας ενός προϊόντος σύμφωνα με την αρχή που εφαρμόζεται σε κάθε περίπτωση. Για παράδειγμα, όταν ένα προϊόν/ υλικό φτάσει στο στάδιο της ανακύκλωσης, αυτό συνεπάγεται ότι η περιεχόμενη του αξία έχει φτάσει στο μικρότερο δυνατό σημείο και επομένως η μόνη επιλογή που έχουμε είναι η ανακύκλωση του.

Σημειώνεται ότι, η ανάκτηση ενέργειας από πηγές αποβλήτων και καταλοίπων (waste to energy) εξαιρείται από τις στρατηγικές 9Rs της κυκλικής οικονομίας.

Εικόνα 1: 9Rs της Κυκλικής Οικονομίας¹

Οι ειδικότεροι του στόχοι είναι:

- Η ενίσχυση του βαθμού κυκλικότητας των επιχειρήσεων και η μετατροπή του μοντέλου λειτουργίας μιας επιχείρησης σε κυκλικό.
- Η βελτίωση του σχεδιασμού των προϊόντων για δημιουργία προϊόντων που επισκευάζονται ευκολότερα ή είναι πιο ανθεκτικά για εξοικονόμηση πολύτιμων πόρων.
- Η προώθηση καινοτομιών που προσδίδουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα και παρέχουν ένα επίπεδο προστασίας για τον άνθρωπο και το περιβάλλον.
- Η παροχή στους καταναλωτές καινοτόμων και μεγαλύτερης διάρκειας προϊόντων, τα οποία παρέχουν εξοικονόμηση χρημάτων και βελτίωση της ποιότητας ζωής.
- Η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

¹ Directorate-General for Research and Innovation (EC) (2020): Categorisation system for the circular economy: A sector-agnostic categorization system for activities substantially contributing to the circular economy

Το Σχέδιο είναι προσαρμοσμένο και θα εφαρμοστεί με βάση τους ακόλουθους Κανονισμούς (ΕΕ):

- **Αριθ.651/2014** της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης² και όλες του τις τροποποιήσεις/ διορθώσεις, περιλαμβανομένου του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/1315 της Επιτροπής της 23^{ης} Ιουνίου 2023, για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης³ (εφεξής «Κανονισμός (ΕΕ) 651/2014»). **Η περίοδος εφαρμογής του Κανονισμού λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 2026.**
- **Αριθ. 2023/2831** της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2023, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (de minimis)⁴ (εφεξής «Κανονισμός (ΕΕ) 2023/2831») και όλες του τις τροποποιήσεις / διορθώσεις. **Η περίοδος εφαρμογής του Κανονισμού λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 2030.**

Οι επιλέξιμες δαπάνες για τις οποίες θα παραχωρηθεί χορηγία στις επιχειρήσεις, με βάση τον **Κανονισμό (ΕΕ) 651/2014** καλύπτονται από το **Άρθρο 47** - Επενδυτικές ενισχύσεις για την αποδοτική χρήση των πόρων και για τη στήριξη της μετάβασης προς μια κυκλική οικονομία.

Οι επενδύσεις, στα πλαίσια του παρόντος Σχεδίου, θα πρέπει να είναι συμβατές με τις πρόνοιες των Κανονισμών της ΕΕ για τις χρηματοδοτήσεις που στηρίζονται από τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της ΕΕ και, κατ' επέκταση, και από τον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης:

- Κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12ης Φεβρουαρίου 2021 για τη θέσπιση του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας,
- Κανονισμός (ΕΕ) 2023/435 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Φεβρουαρίου 2023 για τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241,

² ΕΕ L 187 της 26.6.2014, σ. 1

³ ΕΕ L 167 της 30.6.2023, σ. 1

⁴ ΕΕ L, 2023/2831, 15.12.2023

- Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Ιουλίου 2018 σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης (Δημοσιονομικός Κανονισμός).

2. Χρηματοδότηση του Σχεδίου

Το Σχέδιο Χορηγιών περιλαμβάνεται στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΣΑΑ) Κύπρου για την περίοδο 2021 – 2026 και θα χρηματοδοτηθεί από τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), το κεντρικό εργαλείο του *NextGenerationEU*, του προσωρινού μέσου χρηματοδότησης της ανάκαμψης και εξόδου της ΕΕ από την κρίση που προκάλεσε η πανδημία του COVID-19.

Το συνολικό ποσό που θα διατεθεί για τις ανάγκες του Σχεδίου, το οποίο υλοποιείται στο πλαίσιο του Μέτρου C3.1R4 του ΣΑΑ, κατά τη διάρκεια της περιόδου εφαρμογής του ανέρχεται στα **€14.4 εκατομμύρια**.

3. Δικαιούχοι

Δικαιούχοι των χρηματοδοτικών ενισχύσεων που θα παραχωρούνται μέσω του Σχεδίου είναι **νέες ή υφιστάμενες** Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (**ΜμΕ**), όπως αυτές ορίζονται στη Σύσταση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων με ημερομηνία 06.05.2003 και αρ.2003/361/ΕΚ (**Παράρτημα Ι**), που βρίσκονται εγκατεστημένες ή θα εγκατασταθούν στην Κύπρο, εξαιρουμένων των περιοχών στις οποίες η Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο λόγω της τουρκικής εισβολής.

Σύμφωνα με την πιο πάνω Σύσταση της Επιτροπής, **Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ΜμΕ)** είναι αυτές που:

- α) απασχολούν λιγότερους από 250 υπαλλήλους **ΚΑΙ**
- β) έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών που δεν υπερβαίνει τα €50εκ. ή ετήσιο συνολικό ισολογισμό που δεν υπερβαίνει τα €43εκ.

Τα όρια αυτά ισχύουν μόνον για τα στοιχεία που αφορούν μεμονωμένες επιχειρήσεις. Για τις επιχειρήσεις που αποτελούν μέρος Ομίλου Εταιρειών θα πρέπει να συμπεριληφθούν και στοιχεία που αφορούν τους υπαλλήλους/ τον κύκλο εργασιών ή τον ισολογισμό του Ομίλου.

Στις επιλέξιμες επιχειρηματικές δραστηριότητες **δεν περιλαμβάνονται** οι πιο κάτω:

- ❖ Δραστηριότητες που σχετίζονται με τους τομείς της αλιείας, της υδατοκαλλιέργειας και την πρωτογενή παραγωγή γεωργικών/ κτηνοτροφικών προϊόντων.
- ❖ Δραστηριότητες που σχετίζονται με την παραγωγή οίνων και ξύδι από οίνο που περιλαμβάνονται στο μέρος II του Παραρτήματος VII του Κανονισμού (ΕΕ) 1308/2013.

4. Περίοδος Εφαρμογής του Σχεδίου

Το Σχέδιο θα εφαρμοσθεί κατά την περίοδο 2024-2026 και οι αιτήσεις/ προτάσεις από τους δικαιούχους θα υποβάλλονται σε συγκεκριμένη χρονική περίοδο που θα ορίζεται στη σχετική Πρόσκληση Υποβολής Προτάσεων. Η Πρόσκληση θα ανακοινωθεί από το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας (ΥΕΕΒ) και θα αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Υπηρεσίας Βιομηχανίας και Τεχνολογίας (ΥΒΤ).

5. Φορείς Υλοποίησης

5.1 Συντονιστική Αρχή

Ως Συντονιστική Αρχή (ΣΑ) για την υλοποίηση του εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΣΑΑ) έχει οριστεί η Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης του Υπουργείου Οικονομικών και ειδικότερα η Διεύθυνση Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Η ΣΑ έχει τη συνολική ευθύνη για τον συντονισμό και την παρακολούθηση της υλοποίησης του ΣΑΑ και για τη διασφάλιση της τήρησης των διαδικασιών του Συστήματος Παρακολούθησης και Ελέγχου (ΣΠΕ) και της εθνικής νομοθεσίας από το σύνολο των εμπλεκομένων, ενώ αποτελεί το σημείο επαφής και ανταλλαγής πληροφοριών με την ΕΕ στο πλαίσιο της εφαρμογής του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας στην Κυπριακή Δημοκρατία.

5.2 Φορέας Υλοποίησης

Την ευθύνη της διαχείρισης και εφαρμογής του Σχεδίου, έχει το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας (ΥΕΕΒ) και συγκεκριμένα η Υπηρεσία Βιομηχανίας και Τεχνολογίας (ΥΒΤ) του Υπουργείου, η οποία αναλαμβάνει:

- Την ενημέρωση και πληροφόρηση των ενδιαφερομένων σε όλα τα θέματα που σχετίζονται με το Σχέδιο.
- Την οργάνωση της απαραίτητης υποδομής, την παραλαβή, ταξινόμηση και καταχώρηση των αιτήσεων/ προτάσεων, τον έλεγχο των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής και των απαιτούμενων δικαιολογητικών και την παροχή κάθε μέσου που απαιτείται για την πλήρη διοικητική υποστήριξη του Σχεδίου.
- Την υποστήριξη της διαδικασίας αξιολόγησης και ένταξης των αιτήσεων/ προτάσεων στο Σχέδιο.
- Την παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης και ολοκλήρωσης των επενδυτικών δράσεων και τη διεκπεραίωση των διαδικασιών πληρωμής των Δικαιούχων.
- Τον έλεγχο και επαλήθευση/ βεβαίωση των δαπανών και την ευθύνη της πιστοποίησης ολοκλήρωσης των έργων.
- Την παρακολούθηση των επιχορηγηθέντων επιχειρήσεων για μια πενταετία από την ημερομηνία καταβολής του τελευταίου μέρους της χορηγίας.
- Την τήρηση όλων των διαδικασιών που προβλέπονται στο Σχέδιο.

5.3 Επιτροπή Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης

Η αξιολόγηση και βαθμολόγηση των υποβαλλομένων αιτήσεων/ προτάσεων, διενεργείται από Επιτροπή Λειτουργών, η οποία θα απαρτίζεται από δύο (2) Λειτουργούς του ΥΕΕΒ που θα ορίζονται για το σκοπό αυτό από το Γενικό Διευθυντή (ΓΔ) του Υπουργείου και έναν (1) εκπρόσωπο του Τμήματος Περιβάλλοντος.

Σημειώνεται ότι ο ένας (1) εκ των δύο Λειτουργών του ΥΕΕΒ θα εκτελεί χρέη Προέδρου της Επιτροπής. Η Επιτροπή κατά τις συνεδρίες της έχει απαρτία όταν παρευρίσκονται και τα τρία (3) μέλη της και το έργο της θα υποστηρίζεται από Λειτουργούς του Φορέα Υλοποίησης.

Η Επιτροπή θα αξιολογεί και βαθμολογεί τις αιτήσεις/ προτάσεις με βάση καθορισμένα κριτήρια επιλογής (**Παράρτημα II**) και θα υποβάλλει τα αποτελέσματα για **επικύρωση στο Γενικό Διευθυντή του ΥΕΕΒ**.

6. Γενικό πλαίσιο υλοποίησης του Σχεδίου

6.1 Τα στάδια υλοποίησης του Σχεδίου είναι:

- Η δημόσια πρόσκληση για υποβολή αιτήσεων/ προτάσεων από τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις. Η πρόσκληση γίνεται με απόφαση του Υπουργού Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, η οποία ανακοινώνεται δια των μέσων μαζικής ενημέρωσης. **Σημειώνεται ότι η πρόσκληση θα παραμείνει ανοικτή για χρονική περίοδο που θα ανακοινωθεί ή μέχρι εξαντλήσεως του διαθέσιμου προϋπολογισμού**, λαμβανομένων υπόψη και των χρονικών δεσμεύσεων στο ΣΑΑ.
- Η υποβολή αίτησης από τους δυνητικούς Δικαιούχους κατά την περίοδο υποβολής των αιτήσεων.
- Η αρχική εξέταση των αιτήσεων/ προτάσεων από Λειτουργούς του Φορέα Υλοποίησης (ΦΥ) ή/ και εξωτερικούς εμπειρογνώμονες. Η σειρά προτεραιότητας θα καθορίζεται με βάση τη σειρά υποβολής των προτάσεων (άμεση αξιολόγηση). Θα ελέγχεται κατά πόσο οι αιτήσεις που θα υποβληθούν πληρούν τις τυπικές προϋποθέσεις για ένταξη τους στο Σχέδιο, τις προϋποθέσεις επιλεξιμότητας, πληρότητας και κανονικότητας του έργου και τη συμβατότητα του με τις εθνικές και κοινοτικές πολιτικές (**Παράρτημα III**).
- Η αξιολόγηση και βαθμολόγηση των υποβαλλομένων αιτήσεων/ προτάσεων που πληρούν τις τυπικές προϋποθέσεις από την Επιτροπή Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης, σύμφωνα με τα κριτήρια αξιολόγησης του Σχεδίου (**Παράρτημα II**).
- Ο ΦΥ δύναται να πραγματοποιεί επιτόπιους ελέγχους για επαλήθευση στοιχείων/ πληροφοριών που αναφέρονται στην αίτηση.
- Η ένταξη στο Σχέδιο των αιτήσεων/ προτάσεων που θα επιλεγούν, με επικύρωση του Γενικού Διευθυντή του ΥΕΕΒ. Ο συνολικός αριθμός των αιτήσεων/ προτάσεων που θα ενταχθούν στο Σχέδιο θα εξαρτηθεί από το διαθέσιμο κονδύλι.
- Η ενημέρωση των αιτητών για έγκριση ή απόρριψη της αίτησης/ πρότασης τους και η υπογραφή της Συμφωνίας Δημόσιας Χρηματοδότησης μεταξύ του ΦΥ και των Δικαιούχων που τελικά θα ενταχθούν στο Σχέδιο.
- Η υλοποίηση του έργου από τον Δικαιούχο, η διοικητική επαλήθευση των αιτημάτων καταβολής χορηγίας και η επιτόπια επαλήθευση του έργου από το ΦΥ.
- Η καταβολή της χορηγίας προς τον Δικαιούχο.

6.2 Στην κατανομή του διαθέσιμου κονδυλίου συμμετέχουν αιτήσεις που βαθμολογήθηκαν από την Επιτροπή Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης και εξασφάλισαν την ψηλότερη βαθμολογία (100 βαθμοί με ελάχιστο το 60). **Αιτήσεις με βαθμολογία χαμηλότερη των 60 βαθμών δεν μπορούν να τύχουν επιχορήγησης.**

6.3 Τα παρεχόμενα με το Σχέδιο αυτό κίνητρα έχουν τη μορφή χρηματοδοτικών ενισχύσεων για την υλοποίηση συγκεκριμένων επιχειρηματικών σχεδίων. Η χρηματοδότηση, εφόσον ολοκληρωθεί επιτυχώς το έργο, αφορά μη επιστρεπτέες επιχορηγήσεις επιλέξιμων δαπανών.

7. Προϋποθέσεις συμμετοχής

7.1 Δικαίωμα συμμετοχής στο Σχέδιο έχουν αυτοί που ορίζονται στην Παράγραφο 3 (Δικαιούχοι) του παρόντος Οδηγού και προτίθενται να πραγματοποιήσουν επενδύσεις σε επιλέξιμες δαπάνες όπως αυτές αναφέρονται στην Παράγραφο 10 του παρόντος Οδηγού.

7.2 **Δεν** επιτρέπεται η χορήγηση ενίσχυσης σε «**προβληματικές επιχειρήσεις**», όπως ορίζονται στο Άρθρο 1, σημείο 4, στοιχείο γ (1.4.γ) και Άρθρο 2, σημείο 18 (2.18) του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014⁵ (**Παράτημα IV**).

Επιπρόσθετα, δεν επιτρέπεται η χορήγηση ενίσχυσης σε επιχείρηση για την οποία εκκρεμεί εντολή ανάκτησης εκδοθείσα βάσει προηγούμενης απόφασης της Επιτροπής, η οποία κήρυξε μια ενίσχυση παράνομη και ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά σύμφωνα με το Άρθρο 1, σημείο 4, στοιχείο α (1.4.α) του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014.

7.3 Το ελάχιστο ύψος της προτεινόμενης επένδυσης (επιλέξιμες δαπάνες) ορίζεται στις **€30.000**.

7.4 Η αίτηση/ πρόταση θα πρέπει να υποβληθεί εντός της τεθείσας από την πρόσκληση προθεσμίας και στα τυποποιημένα έντυπα του ηλεκτρονικού συστήματος, όπως προβλέπεται στην πρόσκληση. Μαζί με την αίτηση θα πρέπει να υποβάλλονται

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:02014R0651-20230701>

όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά / πιστοποιητικά / έγγραφα κτλ. περιλαμβανομένου και της μελέτης σκοπιμότητας. Σημειώνεται ότι, **η μελέτη θα πρέπει απαραίτητα να υποβάλλεται από ΟΛΕΣ τις επιχειρήσεις και να περιλαμβάνει μεταξύ άλλων ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης/ μοντέλου της επιχείρησης και χάρτη πορείας για μετατροπή σε κυκλικό επιχειρηματικό μοντέλο.**

7.5 Η επένδυση είναι σύμφωνη με την ενωσιακή και με την εθνική νομοθεσία για την περιβαλλοντική προστασία και όπου απαιτείται να γίνεται εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, σύμφωνα με την Οδηγία 2014/52/ΕΕ και την εθνική νομοθεσία (Περί Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμοι του 2018 και 2021) (**Παράρτημα V**).

7.6 Η επένδυση είναι σύμφωνη με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/241 για τη θέσπιση Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου της 12ης Φεβρουαρίου 2021 και άρθρα 15 και 16 για την τήρηση της αρχής της «**μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης**», κατά την έννοια του άρθρου 17 του Κανονισμού (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου της 18ης Ιουνίου 2020 και όπου απαιτείται συμμόρφωση με οριζόντιες και ειδικές απαιτήσεις, καθώς και η χρήση λίστας αποκλεισμού (exclusion list) για δραστηριότητες, οι οποίες δεν είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση (**Παράρτημα VI**).

7.7 Επιχείρηση που εγκρίθηκε για οποιαδήποτε επιχορήγηση από άλλο Σχέδιο Ενισχύσεων για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες **δεν** δικαιούται χορηγία από το παρόν Σχέδιο.

7.8 Η επιχείρηση που έχει κριθεί με οριστική δικαστική απόφαση ότι έχει διαπράξει πράξεις απάτης, δωροδοκίας, νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή/και άλλες πράξεις, όπως αυτές ορίζονται στο Άρθρο 136 παράγραφος 1(δ) του Κανονισμού (ΕΕ) 2018/1046 (Δημοσιονομικός Κανονισμός ΕΕ), δεν δικαιούται χορηγία στα πλαίσια του παρόντος Σχεδίου εκτός και αν έχουν παρέλθει πέντε (5) χρόνια από την ημερομηνία των ως άνω αποφάσεων ή διαφορετική χρονική διάρκεια αποκλεισμού που τυχόν καθορίζει η ίδια η οριστική δικαστική απόφαση.

Η ως άνω διάρκεια αποκλεισμού περιορίζεται στα τρία (3) έτη, εάν αυτή δεν καθορίζεται διαφορετικά σε οριστική δικαστική ή, κατά περίπτωση, διοικητική απόφαση, στην

περίπτωση που νομική οντότητα έχει διαπράξει πράξεις οι οποίες εμπίπτουν στο πλαίσιο των περιπτώσεων αποκλεισμού⁶ που ορίζουν οι παράγραφοι 1(γ), (ε) και (η) του Άρθρου 136 του Δημοσιονομικού Κανονισμού.

8. Άλλες Υποχρεώσεις των Δικαιούχων

8.1 Σε περίπτωση που το συνολικό κόστος της επιλέξιμης επένδυσης υπερβαίνει τις **€500.000** οι Δικαιούχοι υποχρεούνται όπως τοποθετήσουν σε εμφανές σημείο των εγκαταστάσεων τους **ανθεκτική πλάκα ή πινακίδα**, η οποία να περιλαμβάνει τα λογότυπα **NextGenerationEU** και **Κύπρος_το αύριο (Παράρτημα VII)**. Η πινακίδα/πλάκα θα πρέπει να τοποθετείται αμέσως μόλις ξεκινήσει η φυσική υλοποίηση του έργου που περιλαμβάνει φυσικές επενδύσεις ή μόλις εγκατασταθεί ο εξοπλισμός που έχει αγοραστεί.

Η πινακίδα/ πλάκα θα πρέπει:

- ❖ να περιλαμβάνει αποκλειστικά πληροφορίες για έργο και τη χρηματοδότηση του από την ΕΕ όπως τον στόχο του έργου, το όνομα του Σχεδίου, τα λογότυπα των ΜΑΑ και ΣΑΑ (NextGenerationEU, Κύπρος_το αύριο) και δεν επιτρέπεται να περιλαμβάνει άλλες πληροφορίες. Η υποχρεωτική ανάρτηση πινακίδας σε εργοτάξια με τα στοιχεία του Εργολάβου, Αρχιτέκτονα, Πολιτικού Μηχανικού και Μελετητή, θα πρέπει να αποτελεί ξεχωριστή πινακίδα.
- ❖ να είναι φτιαγμένη από ανθεκτικά υλικά (υλικά που δεν αλλοιώνονται με την πάροδο του χρόνου) έτσι ώστε να μην χρειάζεται να αντικατασταθεί με άλλη όταν το έργο ολοκληρωθεί, εκτός εάν με την ολοκλήρωση του έργου υπάρχουν πληροφορίες απαραίτητες ή εάν η πινακίδα/ πλάκα χρειάζεται να τοποθετηθεί σε νέο σημείο (π.χ. σε ένα κτίριο που ανεγέρθηκε).

8.2 Για δράσεις που δεν εμπίπτουν στην πιο πάνω κατηγορία τοποθέτησης πινακίδας/πλάκας, οι δικαιούχοι υποχρεούνται όπως τοποθετήσουν σε σημείο εύκολα ορατό από το κοινό (όπως η είσοδος σε κτίριο) **αφίσα ελάχιστου μεγέθους Α3 ή ισοδύναμη ηλεκτρονική εικόνα**. Η αφίσα θα πρέπει να περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με το έργο και να επισημαίνει τη χρηματοδοτική συνδρομή από την Ένωση μέσω του εθνικού

⁶ Αφορούν σε θέματα διάπραξης σοβαρού επαγγελματικού παραπτώματος, σοβαρών παραλείψεων όσον αφορά στην συμμόρφωση προς βασικές υποχρεώσεις κατά την εκτέλεση χρηματοδοτούμενων από τον προϋπολογισμό της ΕΕ νομικών δεσμεύσεων ή/και σε θέματα δημιουργίας οντότητας υπαγόμενης σε διαφορετική δικαιοδοσία για σκοπούς καταστράτηγησης των υποχρεώσεων που απορρέουν από το φορολογικό ή κοινωνικό δίκαιο ή άλλες νομικές υποχρεώσεις.

Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, με τη χρήση των λογότυπων **NextGenerationEU** και **Κύπρος_το αύριο** (Παράρτημα VII).

8.3 Σε περίπτωση που ο δικαιούχος διαθέτει **ιστοσελίδα που διατηρεί για επαγγελματική χρήση ή σελίδα στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης** θα πρέπει να τοποθετήσει σε περίοπτη θέση σύντομη περιγραφή με πληροφορίες σχετικά με το έργο, όπου θα επισημαίνεται η χρηματοδοτική συνδρομή από την Ένωση μέσω του ΣΑΑ με την χρήση των λογότυπων **NextGenerationEU** και **Κύπρος_το αύριο** (Παράρτημα VII).

8.4 Τέλος, σημειώνεται ότι στοιχεία των αποδεκτών ενίσχυσης από τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΜΑΑ) της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του ύψους των σωρευτικών καταβληθέντων σε αυτούς πόρους από τον ΜΑΑ, δύναται να δημοσιοποιούνται από τις αρμόδιες Αρχές στα πλαίσια συμμόρφωσης των κρατών μελών με τις περί διαφάνειας υποχρεώσεις τους που απορρέουν από το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο.

8.5 Όλες οι επιχειρήσεις – **νομικές οντότητες** που θα ενταχθούν στο Σχέδιο θα πρέπει να αποστέλλουν στο ΥΕΕΒ, πριν από την υπογραφή της Συμφωνίας Δημόσιας Χρηματοδότησης (ΣΔΧ), και μέσω σχετικής Υπεύθυνης Δήλωσης (Παράρτημα VIII) **επίσημο αποδεικτικό της καταχώρισης στο Μητρώο του αρμόδιου Εφόρου των επικαιροποιημένων στοιχείων των πραγματικών τους δικαιούχων**, όπως αυτοί ορίζονται στον «Περί της Παρεμπόδισης και Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες Νόμο του 2007 (188(I)/2007)»⁷. Σε περίπτωση που η προϋπολογιζόμενη χορηγία υπερβαίνει το ποσό των €150.000 θα πρέπει, πέραν του αποδεικτικού καταχώρισης των πιο πάνω στοιχείων και του μοναδικού αριθμού εγγραφής του οικονομικού φορέα στο αρμόδιο εθνικό μητρώο, να προσκομίζονται πρόσθετα, με την πιο πάνω Δήλωση μέσω σχετικής υπεύθυνης δήλωσης (Παράρτημα VIII), τα ίδια τα επικαιροποιημένα στοιχεία πραγματικών δικαιούχων, όπως αυτοί ορίζονται στην Οδηγία (ΕΕ) 2015/849 και στον πιο πάνω Νόμο 188(I)/2007. Τα στοιχεία αυτά αφορούν στο όνομα (ή ονόματα), επώνυμο (ή επώνυμα)

⁷ Αναφέρεται ενδεικτικά και σχετικά με το παρόν Σχέδιο, (α) για εταιρείες - το Κεντρικό Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων Εταιρειών και Άλλων Νομικών Οντοτήτων του Έφορου Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας (άρθρο 61Α) και (β) για σωματεία, ιδρύματα, ομοσπονδίες ή ενώσεις, περιλαμβανομένων ΜΚΟ (σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Σωματείων και Ιδρυμάτων και για Άλλα Συναφή Θέματα Νόμου), το Κεντρικό Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων Νομικών Οντοτήτων του Υπουργείου Εσωτερικών (άρθρο 61Β).

και ημερομηνία / ημερομηνίες γέννησης του πραγματικού δικαιούχου / των πραγματικών δικαιούχων, καθώς και τον αριθμό/-ούς ΦΠΑ ή αριθμό/-ούς φορολογικού μητρώου τους ή αριθμό/-ούς ταυτότητας ή αριθμό/-ούς διαβατηρίου τους. Σε περίπτωση μη προσκόμισης στοιχείων πραγματικών δικαιούχων, η Συμφωνία Δημόσιας Χρηματοδότησης δεν θα υπογράφεται.

9 Ύψος Χορηγίας

9.1 Το ύψος της χορηγίας ανέρχεται στο 50% των επιλέξιμων δαπανών με ανώτατο ποσό χορηγίας τις €400.000.

9.2 Όλες οι επιχειρήσεις μπορούν να λάβουν χορηγία σύμφωνα με τους όρους του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014 και συγκεκριμένα βάσει του Άρθρου 47 και του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/2831 και όλων τους των τροποποιήσεων/ διορθώσεων.

9.3 Σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 651/2014:

Οι Κρατικές Ενισχύσεις που τυγχάνουν απαλλαγής δυνάμει του εν Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014 **ΔΕΝ** σωρεύονται με οποιεσδήποτε Ενισχύσεις Ήσσονος Σημασίας που αφορούν τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, εάν η σύρρευση αυτή θα οδηγήσει σε υπέρβαση της έντασης ενίσχυσης που προβλέπεται στο Κεφάλαιο III «Ειδικές διατάξεις για διάφορες κατηγορίες ενισχύσεων», Άρθρο 8 «Σύρρευση», σημείο 5 του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014.

Για τον υπολογισμό της έντασης και των επιλέξιμων δαπανών, όλα τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται υπολογίζονται πριν από την αφαίρεση φόρων ή άλλων επιβαρύνσεων.

Η Σύρρευση Ενισχύσεων από Κρατικούς ή άλλους Ενωσιακούς πόρους επιτρέπεται εφόσον αυτές:

- δεν αφορούν τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες ή
- όταν αφορούν τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες και το σύνολό τους δεν οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης έντασης ή του υψηλότερου ποσού ενίσχυσης με βάση το Άρθρο 8, σημείο 3, στοιχείο β) του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014.

Σύμφωνα με την παράγραφο 7.7 του Οδηγού του Σχεδίου, **«επιχείρηση που εγκρίθηκε για οποιαδήποτε επιχορήγηση από άλλο Σχέδιο Ενισχύσεων για τις**

ίδιες επιλέξιμες δαπάνες ΔΕΝ δικαιούται χορηγία από το παρόν Σχέδιο» και ως εκ τούτου, ενίσχυση που λαμβάνεται στα πλαίσια του παρόντος Σχεδίου Χορηγιών βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014 ή του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/2831, **δεν δύναται να σωρευθεί με άλλες κρατικές ενισχύσεις όσον αφορά τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες.**

9.4 Σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2023/2831 (Άρθρο 3, σημείο 2):

Το συνολικό ποσό Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας που μπορεί να παραχωρηθεί σε μια **ενιαία επιχείρηση** ανά **τρία κυλιόμενα οικονομικά έτη** ανέρχεται στις **€300.000.**

Για σκοπούς του εν λόγω Κανονισμού (Άρθρο 2, παράγραφος 2), στην «**ενιαία επιχείρηση**» περιλαμβάνονται όλες οι επιχειρήσεις που έχουν **τουλάχιστον μια** από τις ακόλουθες σχέσεις μεταξύ τους:

- i. μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων άλλης επιχείρησης.
- ii. μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης.
- iii. μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκεί δεσπόμενη επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτή ή δυνάμει ρήτρας του καταστατικού αυτής της τελευταίας.
- iv. μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων αυτής της επιχείρησης.

Οι επιχειρήσεις που έχουν οποιαδήποτε από τις σχέσεις που αναφέρονται στα στοιχεία i) έως iv) με μία ή περισσότερες άλλες επιχειρήσεις θεωρούνται, επίσης ενιαία επιχείρηση (σχετική **Υπεύθυνη Δήλωση** θα υπογράφεται από τον Δικαιούχο ή/και από τον Εξωτερικό Ελεγκτή του πριν από την υπογραφή της Συμφωνίας Δημόσιας Χρηματοδότησης, όπως φαίνεται στο **(Παράρτημα ΙΧ)**).

9.5 Το υπόλοιπο ποσό πέραν της Δημόσιας Χρηματοδότησης (χορηγίας) για την κάλυψη του συνολικού προϋπολογισμού θεωρείται ίδια συμμετοχή για την υλοποίηση

του έργου. Η **ίδια συμμετοχή** δύναται να καλυφθεί είτε με δανεισμό από χρηματοπιστωτικό ίδρυμα είτε με ίδιους πόρους.

9.6 Η **ίδια συμμετοχή** θα αποδεικνύεται από επίσημα στοιχεία που θα υποβάλλονται με την υποβολή της αίτησης πχ. λογαριασμοί καταθέσεων, επιστολή/ βεβαίωση τράπεζας που να τεκμηριώνει **το διαθέσιμο υπόλοιπο κτλ. στο όνομα της αιτήτριας επιχείρησης ή των κύριων της μετόχων.**

Σε περίπτωση που τα ίδια κεφάλαια προέρχονται από μετόχους της επιχείρησης θα πρέπει να υποβάλλεται, **επιπρόσθετα με την τεκμηρίωση του διαθέσιμου υπολοίπου** που αναφέρεται πιο πάνω, **Υπεύθυνη Δήλωση/ Δέσμευση** στην οποία να αναφέρεται η πρόθεση τους για παραχώρηση ιδίων κεφαλαίων στην επιχείρηση για χρηματοδότηση της επένδυσής της.

Στην περίπτωση **τραπεζικού δανεισμού** για την κάλυψη της ίδιας συμμετοχής ή μέρους της, είναι απαραίτητη η υποβολή επιστολής ή/και βεβαίωσης χρηματοπιστωτικού ιδρύματος για **έγκριση χρηματοδότησης** του επιχειρηματικού σχεδίου. Σε περίπτωση που στην έγκριση χρηματοδότησης υπάρχει πρόνοια κατάθεσης σε συγκεκριμένο λογαριασμό του δικαιούχου, τότε αυτή θα συμπεριληφθεί και στη Συμφωνία Χρηματοδότησης με συνοδευτική πρόνοια ότι η αλλαγή λογαριασμού είναι δυνατή μόνο με την προσκόμιση έγγραφης έγκρισης του τραπεζικού ιδρύματος που παραχωρεί το δάνειο (Αναλυτικότερα η διαδικασία στο **Παράρτημα Χ**).

Νοείται ότι κατά το στάδιο της υλοποίησης του προτεινόμενου επενδυτικού προγράμματος **οι πληρωμές για επιλέξιμες δαπάνες θα πρέπει απαραίτητα να γίνονται μέσω τραπεζικού λογαριασμού στο όνομα του Δικαιούχου.**

9.7 Η **Δημόσια Χρηματοδότηση** θα καταβάλλεται απευθείας στο Δικαιούχο και δεν επιτρέπεται η εκχώρηση της σε τρίτους.

10 Επιλέξιμες Δαπάνες

10.1 Οι ενισχύσεις δύνανται να χορηγηθούν για τα ακόλουθα είδη επενδύσεων⁸ (όπου εφαρμόζει):

- (i) επενδύσεις που βελτιώνουν την αποδοτική χρήση των πόρων μέσω ενός ή και των δύο ακόλουθων τρόπων:
 - α) της καθαρής μείωσης των πόρων που καταναλώνονται για την παραγωγή δεδομένης ποσότητας προϊόντος σε σύγκριση με προϋπάρχουσα παραγωγική διαδικασία που χρησιμοποιείται από τον δικαιούχο ή με εναλλακτικά έργα ή δραστηριότητες που απαριθμούνται στην παράγραφο 10.6 πιο κάτω. Στους πόρους που καταναλώνονται περιλαμβάνονται όλοι οι υλικοί πόροι που καταναλώνονται, πλην της ενέργειας, και η μείωση προσδιορίζεται με τη μέτρηση ή τον κατ' εκτίμηση υπολογισμό της κατανάλωσης πριν και μετά την εφαρμογή του μέτρου ενίσχυσης, συμπεριλαμβανομένης οποιασδήποτε προσαρμογής βάσει των εξωτερικών συνθηκών που ενδέχεται να επηρεάσουν την κατανάλωση πόρων.
 - β) της αντικατάστασης πρωτογενών πρώτων υλών ή υλικού τροφοδοσίας με δευτερογενείς (επαναχρησιμοποιούμενες ή ανακτημένες, μεταξύ άλλων ανακυκλωμένες) πρώτες ύλες ή υλικό τροφοδοσίας.
- (ii) επενδύσεις για την πρόληψη και τη μείωση της παραγωγής αποβλήτων, την προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση, την απορρύπανση⁹ και την ανακύκλωση των αποβλήτων που παράγονται από τον δικαιούχο ή επενδύσεις για την προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση, την απορρύπανση και την ανακύκλωση αποβλήτων που παράγονται από τρίτους και τα οποία σε διαφορετική περίπτωση θα είχαν μείνει αχρησιμοποίητα, θα είχαν διατεθεί ή θα είχαν υποστεί επεξεργασία με βάση μέθοδο επεξεργασίας που βρίσκεται χαμηλότερα στην τάξη προτεραιότητας την οποία καθιερώνει η ιεράρχηση των αποβλήτων που αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ ή με λιγότερο αποδοτικό τρόπο ως προς τη χρήση των πόρων, ή θα οδηγούσαν σε χαμηλότερη ποιότητα εκροών ανακύκλωσης.
- (iii) επενδύσεις για τη συλλογή, τη διαλογή, την απορρύπανση, την προεπεξεργασία και την επεξεργασία άλλων προϊόντων, υλικών ή ουσιών που παράγονται από τον δικαιούχο ή από τρίτους και τα οποία διαφορετικά θα παρέμεναν αχρησιμοποίητα ή θα χρησιμοποιούνταν με λιγότερο αποδοτικό ως προς τους πόρους τρόπο.
- (iv) επενδύσεις που αφορούν τη χωριστή συλλογή και διαλογή αποβλήτων με σκοπό την προετοιμασία τους για επαναχρησιμοποίηση ή ανακύκλωση.

⁸ Κανονισμός (ΕΕ) 651/2014, Άρθρο 47: Επενδυτικές ενισχύσεις για την αποδοτική χρήση των πόρων και για τη στήριξη της μετάβασης προς μια κυκλική οικονομία

⁹ Η διαδικασία αφαίρεσης επικίνδυνων υλικών/ ουσιών από προϊόντα ή απόβλητα για τη διασφάλιση της ασφαλούς επαναχρησιμοποίησης, ανακατασκευής ή ανακύκλωσης των προϊόντων ή αποβλήτων.

10.2 Η ενίσχυση δεν απαλλάσσει τις επιχειρήσεις που παράγουν απόβλητα από τυχόν δαπάνες ή υποχρεώσεις που σχετίζονται με την επεξεργασία αποβλήτων και βαρύνουν τις εν λόγω επιχειρήσεις βάσει του ενωσιακού ή του εθνικού δικαίου, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο προγραμμάτων διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού, ή από δαπάνες που θα πρέπει να θεωρούνται συνήθεις δαπάνες για μια επιχείρηση.

10.3 Οι ενισχύσεις για εργασίες διάθεσης και ανάκτησης στο πλαίσιο της παραγωγής ενέργειας δεν περιλαμβάνονται στο παρόν Σχέδιο.

10.4 Η ενίσχυση δεν πρέπει να παρέχει κίνητρα για την παραγωγή αποβλήτων ή την αυξημένη χρήση πόρων.

10.5 Οι επενδύσεις που σχετίζονται με τεχνολογίες που αποτελούν ήδη επικερδή καθιερωμένη εμπορική πρακτική σε ολόκληρη την Ένωση δεν περιλαμβάνονται στο παρόν Σχέδιο.

10.6 Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι **πρόσθετες επενδυτικές δαπάνες** που προκύπτουν από τη σύγκριση των συνολικών επενδυτικών δαπανών του έργου με εκείνες ενός λιγότερο φιλικού προς το περιβάλλον έργου ή δραστηριότητας που είναι ένα από τα ακόλουθα¹⁰:

α) Αντιπαράδειγμα που συνίσταται σε συγκρίσιμη επένδυση η οποία θα μπορούσε αξιόπιστα να πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο νέας ή προϋπάρχουσας παραγωγικής διαδικασίας χωρίς ενίσχυση και η οποία δεν επιτυγχάνει το ίδιο επίπεδο αποδοτικής χρήσης των πόρων.

β) Αντιπαράδειγμα που συνίσταται σε επεξεργασία των αποβλήτων με βάση μέθοδο επεξεργασίας που βρίσκεται χαμηλότερα στην τάξη προτεραιότητας την οποία καθιερώνει η ιεράρχηση των αποβλήτων που αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ ή σε επεξεργασία των αποβλήτων, άλλων προϊόντων, υλικών ή ουσιών με λιγότερο αποδοτικό τρόπο ως προς τη χρήση των πόρων.

γ) Αντιπαράδειγμα που συνίσταται σε συγκρίσιμη επένδυση σε συμβατική διαδικασία παραγωγής που χρησιμοποιεί πρωτογενείς πρώτες ύλες ή υλικό τροφοδοσίας, εάν το ληφθέν δευτερογενές (επαναχρησιμοποιούμενο ή ανακτημένο) προϊόν μπορεί να υποκατασταθεί από τεχνική και οικονομική άποψη από το πρωτογενές προϊόν.

Σε όλες τις περιπτώσεις που απαριθμούνται στο πρώτο εδάφιο στοιχεία α) και γ), το αντιπαράδειγμα αντιστοιχεί σε επένδυση με συγκρίσιμη παραγωγική ικανότητα και διάρκεια που συμμορφώνεται με τα ήδη ισχύοντα ενωσιακά πρότυπα¹¹. Το

¹⁰ Κανονισμός (ΕΕ) 651/2014, Άρθρο 47: Επενδυτικές ενισχύσεις για την αποδοτική χρήση των πόρων και για τη στήριξη της μετάβασης προς μια κυκλική οικονομία

¹¹ Άρθρο 2, σημείο 102 (2.102) του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014 - “ενωσιακό πρότυπο”:

α) υποχρεωτικό ενωσιακό πρότυπο που καθορίζει τα επίπεδα που πρέπει να επιτευχθούν από περιβαλλοντική άποψη από μεμονωμένες επιχειρήσεις, εξαιρουμένων των προτύπων ή των στόχων που καθορίζονται σε ενωσιακό επίπεδο και έχουν δεσμευτικό χαρακτήρα για τα κράτη μέλη αλλά όχι για τις μεμονωμένες επιχειρήσεις· ή

β) η υποχρέωση χρήσης των βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών (ΒΔΤ), όπως ορίζονται στην οδηγία 2010/75/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (*), και διασφάλισης ότι τα επίπεδα εκπομπών δεν υπερβαίνουν εκείνα που θα επιτυγχάνονταν με την εφαρμογή των ΒΔΤ· όταν τα επίπεδα εκπομπών που συνδέονται με τις ΒΔΤ έχουν καθοριστεί σε εκτελεστικές πράξεις εκδιδόμενες βάσει της οδηγίας 2010/75/ΕΕ ή

αντιπαράδειγμα πρέπει να είναι αξιόπιστο υπό το πρίσμα των νομικών απαιτήσεων, των συνθηκών της αγοράς και των κινήτρων.

Όταν η επένδυση συνίσταται στην εγκατάσταση πρόσθετου κατασκευαστικού στοιχείου σε ήδη υφιστάμενη εγκατάσταση, για την οποία δεν υπάρχει λιγότερο φιλικό προς το περιβάλλον ισοδύναμο, ή όταν ο αιτών την ενίσχυση μπορεί να αποδείξει ότι δεν θα πραγματοποιηθεί επένδυση χωρίς την ενίσχυση, επιλέξιμες δαπάνες είναι οι συνολικές επενδυτικές δαπάνες.

10.7 Δεν χορηγούνται ενισχύσεις βάσει του παρόντος άρθρου για επενδύσεις οι οποίες πραγματοποιούνται με σκοπό τη συμμόρφωση με ενωσιακά πρότυπα που έχουν θεσπιστεί και τεθεί σε ισχύ. Μπορούν να χορηγούνται ενισχύσεις βάσει του παρόντος άρθρου με σκοπό τη συμμόρφωση με ενωσιακά πρότυπα που έχουν θεσπιστεί αλλά δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ, υπό την προϋπόθεση ότι η επένδυση υλοποιείται και ολοκληρώνεται τουλάχιστον 18 μήνες πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του προτύπου.

10.8 Κατά τη διαμόρφωση του συνολικού προϋπολογισμού της επιχείρησης, οι δαπάνες μπορούν να εντάσσονται στις παρακάτω **κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών**:

A/A	Κατηγορίες Επιλέξιμων Δαπανών	Κανονισμός (ΕΕ)	Ποσοστό Χορηγίας
1	<p>Καινούργια μηχανήματα και εξοπλισμός</p> <p>Νέα μηχανήματα και άλλος εξοπλισμός που θα χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τις ανάγκες της επιχείρησης και συνδέονται άμεσα με επενδύσεις της παραγράφου 10.1 πιο πάνω.</p> <p>Σημειώνεται ότι στις περιπτώσεις ιδιοκατασκευών, θα λαμβάνεται υπόψη για σκοπούς χορηγίας μόνο το πραγματικό κόστος των υλικών κατασκευής, το οποίο θα τεκμηριώνεται με τα τιμολόγια/ παραστατικά αγοράς τους.</p> <p>Ο ορισμός «καινούρια μηχανήματα και εξοπλισμός» ΔΕΝ περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none">• Μεταχειρισμένα ή επισκευασμένα μηχανήματα και εξοπλισμό ή/ και ανταλλακτικά για επιδιόρθωση υφιστάμενων μηχανημάτων.• Έπιπλα και εξοπλισμό γραφείου.• Αναλώσιμα εργαλεία και εξαρτήματα.• Αυτοτελές μηχάνημα ή εργαλείο ή άλλο εξοπλισμό του οποίου η αξία είναι χαμηλότερη των €100.	<p>Κανονισμός (ΕΕ) 651/2014</p> <p>Άρθρο 47</p>	50%

άλλων εφαρμοστέων οδηγιών, τα εν λόγω επίπεδα θα είναι εφαρμοστέα για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού· όταν τα εν λόγω επίπεδα εκφράζονται ως φάσμα, θα είναι εφαρμοστέο το όριο για το οποίο επιτυγχάνεται πρώτα η ΒΔΤ για την οικεία επιχείρηση·

<p>2</p>	<p>Καινούργια Οχήματα</p> <p>Οχήματα που θα χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τις ανάγκες της επιχείρησης και συνδέονται άμεσα με επενδύσεις της παραγράφου 10.1 πιο πάνω.</p> <p>Διευκρινίζεται ότι, η εν λόγω κατηγορία ΔΕΝ περιλαμβάνει οχήματα που θα χρησιμοποιούνται για την μεταφορά/ διακίνηση τελικών προϊόντων/ εμπορευμάτων ή/και προσωπικού.</p> <p>Το επιλέξιμο κόστος για την αγορά των οχημάτων περιορίζεται στις €500.000.</p> <p><i>Η επιλεξιμότητα του οχήματος θα αποφασίζεται ανάλογα με τη δραστηριότητα της επιχείρησης και την αναγκαιότητα χρήσης ειδικού οχήματος.</i></p> <p>Τονίζεται ότι, στο στάδιο του αιτήματος καταβολής χορηγίας θα πρέπει απαραίτητα να υποβάλλεται το Πιστοποιητικό Εγγραφής Μηχανοκίνητου Οχήματος στο όνομα της επιχείρησης.</p>	<p>Κανονισμός (ΕΕ) 651/2014</p> <p>Άρθρο 47</p>	<p>50%</p>
<p>3</p>	<p>Γενικά έξοδα</p> <p>3.1 Μελέτη Σκοπιμότητας</p> <p>Αγορά υπηρεσιών συμβούλων για ετοιμασία της μελέτης σκοπιμότητας - ανώτατο ποσό μέχρι €8.000.</p> <p>Το περιεχόμενο της μελέτης θα πρέπει υποχρεωτικά να περιλαμβάνει <u>ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης/ μοντέλου της επιχείρησης και χάρτη πορείας για μετατροπή σε κυκλικό επιχειρηματικό μοντέλο</u>.</p> <p>Σημειώνεται ότι, το κόστος ετοιμασίας του φακέλου της αίτησης δεν θα είναι επιλέξιμη δαπάνη.</p> <p>Υπενθυμίζεται ότι, η υποβολή της σχετικής μελέτης θα πρέπει να γίνεται με την αίτηση.</p> <p>3.2 Επιχειρηματική Καθοδήγηση (Business Coaching)</p> <p>Δαπάνες επιχειρηματικής καθοδήγησης σε θέματα κυκλικής οικονομίας - ανώτατο ποσό μέχρι €2.000.</p>	<p>Κανονισμός(ΕΕ) 2023/2831</p> <p>Κανονισμός (ΕΕ) 2023/2831</p>	<p>50%</p> <p>50%</p>

	<p>3.3 Εκπαίδευση Προσωπικού</p> <p>Δαπάνες εκπαίδευσης προσωπικού σε θέματα κυκλικής οικονομίας - ανώτατο ποσό μέχρι €5.000.</p> <p>Διευκρινίζεται ότι, οι δαπάνες (γενικά έξοδα) μελέτης σκοπιμότητας, επιχειρηματικής καθοδήγησης και εκπαίδευσης προσωπικού είναι επιλέξιμες ΜΟΝΟ στις περιπτώσεις που οι προτάσεις περιλαμβάνουν επενδύσεις (δαπάνες) της Κατηγορίας 1 - Μηχανήματα/ Εξοπλισμό ή/ και της Κατηγορίας 2 - Οχήματα. Επομένως, προτάσεις που περιλαμβάνουν ως επιλέξιμες επενδύσεις μόνο δαπάνες μελέτης σκοπιμότητας ή/ και επιχειρηματικής καθοδήγησης ή/ και εκπαίδευσης προσωπικού, θα απορρίπτονται.</p>	<p>Κανονισμός(ΕΕ) 2023/2831</p>	<p>50%</p>

10.9 Διευκρινίσεις

10.9.1 Η έναρξη υλοποίησης του επιχειρηματικού σχεδίου μπορεί να γίνεται **μετά** την υποβολή της αίτησης/ πρότασης στο Υπουργείο. **Στις περιπτώσεις δαπανών για σκοπούς ετοιμασίας της μελέτης σκοπιμότητας, οι δαπάνες που τιμολογήθηκαν μετά την 01/09/2023 είναι επιλέξιμες.**

10.9.2 Για σκοπούς του Σχεδίου, ως ημερομηνία υλοποίησης της επένδυσης θεωρείται:

- α) Για τα μηχανήματα/ εξοπλισμό και οχήματα που **εισάγονται** από την αιτήτρια επιχείρηση από το εξωτερικό, η ημερομηνία του τιμολογίου καθώς **και** η ημερομηνία εισαγωγής τους/ παραλαβής τους.
- β) Για τα μηχανήματα/ εξοπλισμό και οχήματα που η επιχείρηση αγοράζει από την **εγχώρια αγορά**, η ημερομηνία του τιμολογίου του προμηθευτή.

10.9.3 Βάσει Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014, οι δαπάνες (Μηχανήματα/ Εξοπλισμός ή/και Οχήματα) των οποίων οι εργασίες άρχισαν¹² πριν από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης είναι **μη επιλέξιμες στην ΟΛΟΤΗΤΑ** τους.

¹² Άρθρο 2, σημείο 23 (2.23) του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014 - “έναρξη των εργασιών”:

το πρώτο χρονικά μεταξύ είτε της έναρξης των κατασκευαστικών εργασιών που αφορούν την επένδυση είτε της πρώτης νομικά δεσμευτικής ανάληψης υποχρέωσης για την παραγγελία εξοπλισμού είτε άλλης ανάληψης υποχρέωσης που καθιστά μη αναστρέψιμη την επένδυση. Η αγορά γης και οι προπαρασκευαστικές εργασίες, όπως η λήψη αδειών και η εκπόνηση μελετών σκοπιμότητας, δεν θεωρούνται έναρξη των εργασιών. Για τις εξαγορές, ως «έναρξη των εργασιών» νοείται η στιγμή απόκτησης των στοιχείων ενεργητικού που συνδέονται άμεσα με την αποκτηθείσα εγκατάσταση.

10.9.4 Η πραγματοποίηση δαπανών πριν την έκδοση της εγκριτικής απόφασης, γίνεται με **αποκλειστική ευθύνη της επιχείρησης και δεν δεσμεύει την τελική απόφαση** της Αρμόδιας Αρχής σχετικά με την έγκριση ή μη της αίτησης.

10.9.5 Τα μηχανήματα/ εξοπλισμός ή/ και οχήματα που προμηθεύεται η επιχείρηση στα πλαίσια του Σχεδίου πρέπει να είναι **καινούρια** ¹³.

10.9.6 Για τον υπολογισμό της έντασης των ενισχύσεων και των επιλέξιμων δαπανών, όλα τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται υπολογίζονται πριν από την αφαίρεση φόρων ή άλλων επιβαρύνσεων. Ως εκ τούτου, ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) **ΔΕΝ** αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη, δηλαδή ο ΦΠΑ που επιβάλλεται στις επιλέξιμες δαπάνες ή στις δαπάνες που επιστρέφονται βάσει της ισχύουσας εθνικής φορολογικής νομοθεσίας δεν λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της έντασης της ενίσχυσης και των επιλέξιμων δαπανών.

10.9.7 Οι επιλέξιμες δαπάνες τεκμηριώνονται εγγράφως με σαφή, συγκεκριμένο και επικαιροποιημένο τρόπο. Συγκεκριμένα, για όλες τις δαπάνες, απαραίτητα παραστατικά θεωρούνται τα **πρωτότυπα εξοφλημένα τιμολόγια πώλησης ή παροχής υπηρεσιών** ή πιστό αντίγραφο σφραγισμένο και υπογεγραμμένο από τον προμηθευτή και οι αποδείξεις εξόφλησής τους.

Σημειώνεται ότι, τα παραστατικά (τιμολόγια, αποδείξεις) που αποδεικνύουν την πραγματοποίηση μιας δαπάνης από τον Δικαιούχο θα πρέπει να φυλάσσονται σε περίπτωση ελέγχου από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα και για περίοδο που θα καθορίζεται στη Συμφωνία Δημόσιας Χρηματοδότησης.

10.9.8 Τα τιμολόγια και οι σχετικές αποδείξεις πληρωμής πρέπει να είναι εκδομένα **στο όνομα της αιτήτριας επιχείρησης**.

10.9.9 Το κόστος των μηχανημάτων και του εξοπλισμού πάνω στο οποίο θα υπολογίζεται η χορηγία, σημαίνει την τιμή **CIF** (Cost, Insurance and Freight - Αξία, Ασφάλεια και Ναύλος).

¹³ Η παράγραφος 10.7 (α/α 1 – Καινούργια Μηχανήματα/ Εξοπλισμός και α/α 2 Οχήματα) είναι σχετική.

10.9.10 Τιμολόγια που θα εκδίδονται από κυπριακές επιχειρήσεις – προμηθευτές μηχανημάτων/ εξοπλισμού και προσφοράς υπηρεσιών που **δεν** είναι εγγεγραμμένες στο Φ.Π.Α. δεν θα γίνονται αποδεκτά.

10.9.11 Όλα τα τιμολόγια θα γίνονται αποδεκτά μόνο εάν εξοφλούνται με επιταγές της επιχείρησης στο όνομα του προμηθευτή ή με πιστωτική κάρτα της επιχείρησης ή μέσω τράπεζας (μεταφορά από το λογαριασμό της επιχείρησης στο λογαριασμό του προμηθευτή) νοουμένου ότι τεκμηριώνεται με σχετικά παραστατικά όπως:

- Κατάσταση λογαριασμού από την Τράπεζα (Bank Statement) του Δικαιούχου, στην οποία να αναγράφονται οι αριθμοί των επιταγών, οι μεταφορές μέσω τράπεζας (bank transfer) και οι πληρωμές με πιστωτική κάρτα, με τις οποίες έγινε η πληρωμή/ εξόφληση των τιμολογίων.

10.9.12 Σε περίπτωση που δεν αναγράφεται ο αριθμός της επιταγής στην απόδειξη πληρωμής με την οποία έγινε η πληρωμή/ εξόφληση του τιμολογίου, απαιτείται η υποβολή αντιγράφου της επιταγής κατάλληλα σφραγισμένης από την Τράπεζα.

Διευκρινίζεται ότι:

- Πληρωμές σε μετρητά δεν θα γίνονται αποδεκτές για σκοπούς χορηγίας.
- Σε περίπτωση αγοράς εξοπλισμού με συμβόλαιο Ενοικιαγοράς (Finance) όπου συμβαλλόμενο μέρος/ αγοραστής είναι η επιχείρηση η οποία αιτείται χορηγίας, η δαπάνη γίνεται αποδεκτή νοουμένου ότι παρουσιαστεί **εξόφληση** του Συμβολαίου Ενοικιαγοράς.

10.9.13 Τιμολόγια δαπανών **αξίας κάτω των €100**, μη συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ, **δεν** θα λαμβάνονται υπόψη για σκοπούς χορηγίας.

10.9.14 Όλα τα στοιχεία ενεργητικού που θα επιχορηγηθούν θα χρησιμοποιούνται αποκλειστικά και μόνο στη μονάδα που λαμβάνει την ενίσχυση, θα θεωρούνται αποσβεστέα στοιχεία ενεργητικού και θα πρέπει να αγοράζονται **από τρίτους**. Κατά συνέπεια, σε περιπτώσεις αγοράς προϊόντων ή πρώτων υλών από συγγενικά πρόσωπα μέχρι 4^{ου} βαθμού ή /και συνδεδεμένες επιχειρήσεις θα

λαμβάνεται υπόψη μόνο το αρχικό κόστος αγοράς ή και κατασκευής τους. Σημειώνεται ότι η αγορά υπηρεσιών μεταξύ των οποίων και η αγορά / ανάπτυξη λογισμικού από συγγενικά πρόσωπα μέχρι 4^{ου} βαθμού ή /και συνδεδεμένες επιχειρήσεις **δεν** είναι επιλέξιμη δαπάνη.

10.9.15 Η Επιτροπή Αξιολόγησης διατηρεί το δικαίωμα καθορισμού του τελικού επιλέξιμου κόστους για όλες τις κατηγορίες δαπανών της προτεινόμενης επένδυσης, στη βάση των δεδομένων που θα έχει ενώπιόν της.

10.9.16 Για την παραχώρηση της δικαιούμενης χορηγίας ο Δικαιούχος θα πρέπει να έχει διευθετήσει τις υποχρεώσεις του με τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων και το Τμήμα Φορολογίας (Φόρος Προστιθέμενης Αξίας [ΦΠΑ] και Φόρος Εισοδήματος). Σημειώνεται ότι, με βάση τον περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμο του 2014, (Ν. 38(Ι)/2014), άρθρο 13 «Συμφηφισμός Εσόδων και Εξόδων», ο Γενικός Λογιστής, δύναται κατά την κρίση του, κατά τη διενέργεια οποιασδήποτε πληρωμής προς φυσικό ή νομικό πρόσωπο να αποκόπτει οφειλόμενα ποσά προς οποιοδήποτε οικονομικό φορέα ή άλλο ειδικό».

11 Υποβολή Αιτήσεων

11.1 Αιτήσεις/ Προτάσεις υποβάλλονται **μόνο ηλεκτρονικά** μέσω της ιστοσελίδας <https://fundingapps.meci.gov.cy> κατά την περίοδο υποβολής αιτήσεων που θα καθορίζεται με σχετική ανακοίνωση του ΥΕΕΒ. Οι ενδιαφερόμενοι δυνητικοί αιτητές προτρέπονται όπως **πρώτα μελετήσουν προσεκτικά** τις πρόνοιες του παρόντος Οδηγού Σχεδίου και των σχετικών εντύπων πληροφόρησης (υπόδειγμα αίτησης και Οδηγός υποβολής αίτησης) και στη συνέχεια προχωρήσουν σε υποβολή ηλεκτρονικής αίτησης.

11.2 Το Έντυπο Υποβολής της αίτησης/ πρότασης θα πρέπει να είναι πλήρως συμπληρωμένο και να επισυνάπτονται όλα τα δικαιολογητικά έγγραφα που ζητούνται σ' αυτό. **Τονίζεται ότι μετά την οριστική υποβολή της αίτησης δεν θα γίνεται αποδεκτή οποιαδήποτε τροποποίηση ή/ και προσκόμιση πρόσθετων στοιχείων ή/ και παραστατικών, εκτός εάν εμπίπτει στις πρόνοιες της Παραγράφου 12.1.3.**

11.3 Οι αιτητές θα πρέπει απαραίτητα να επιβεβαιώσουν την επιτυχή υποβολή της αίτησης τους μέσω λήψης ηλεκτρονικού μηνύματος που θα αποστέλλεται ηλεκτρονικά (email) στην ηλεκτρονική διεύθυνση που θα δηλώνεται στο σύστημα.

Επισημαίνεται ότι οι αιτητές θα πρέπει απαραίτητα να κρατήσουν εκτυπωμένο αντίγραφο της υποβληθείσας αίτησης, στο οποίο αναγράφεται «ΥΠΟΒΛΗΜΕΝΗ» και «Ημερομηνία Υποβολής». Το αντίγραφο δύναται να ζητηθεί ως αποδεικτικό επιτυχούς υποβολής της αίτησης στο ηλεκτρονικό σύστημα.

11.4 Αιτήσεις που δεν θα υποβληθούν και οριστικοποιηθούν μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος δεν θα λαμβάνονται υπόψη.

12 Διαδικασίες εξέτασης, αξιολόγησης και ένταξης των αιτήσεων

12.1 Έλεγχος τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής και αξιολόγηση αιτήσεων

12.1.1 Η Υπηρεσία προβαίνει στον έλεγχο των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής, της επιλεξιμότητας, της κανονικότητας και της πληρότητας της επενδυτικής πρότασης και τη συμβατότητα της με τις εθνικές και κοινοτικές πολιτικές (**Παράρτημα III**).

12.1.2 Στις περιπτώσεις όπου διαπιστώνεται ότι δεν συντρέχουν οι πιο πάνω προϋποθέσεις για ένταξη της πρότασης /αίτησης στο Σχέδιο, αυτή απορρίπτεται με απόφαση του Διευθυντή της Υπηρεσίας και ενημερώνονται σχετικά οι αιτητές.

12.1.3 Μετά την υποβολή της αίτησης δεν θα επιτρέπεται η προσκόμιση πρόσθετων στοιχείων, εκτός και εάν κατά τον έλεγχο προκύψει ανάγκη για εξασφάλιση περαιτέρω διευκρινίσεων ή/ και συμπληρωματικών πληροφοριών σχετικά με το περιεχόμενο της αίτησης ή/ και των στοιχείων/ εγγράφων που περιλήφθηκαν σε αυτή. Σε τέτοια περίπτωση η αρμόδια Υπηρεσία δύναται να ζητήσει διευκρινίσεις μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, οι οποίες θα πρέπει να υποβληθούν το αργότερο σε **είκοσι (20) ημερολογιακές ημέρες** από την ημερομηνία αποστολής του ηλεκτρονικού μηνύματος.

12.1.4 Σε περίπτωση που οι διευκρινίσεις κριθούν ανεπαρκείς ή και δεν υποβληθούν εντός της προθεσμίας που τέθηκε, η αίτηση θα απορρίπτεται με απόφαση του Διευθυντή και θα ενημερώνεται σχετικά η επιχείρηση.

12.2 Αξιολόγηση και βαθμολόγηση των αιτήσεων

Αιτήσεις που πληρούν τις τυπικές προϋποθέσεις συμμετοχής και συνοδεύονται με όλα τα απαραίτητα έγγραφα και πιστοποιητικά, προχωρούν στο στάδιο της αξιολόγησης από την αρμόδια Επιτροπή Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης, με βάση τα κριτήρια που αναφέρονται στο **Παράρτημα II. Η διαδικασία αξιολόγησης των αιτήσεων/ προτάσεων θα είναι άμεση, με βάση την ημερομηνία υποβολής τους.**

12.3 Αιτήσεις που θα ενταχθούν στο Σχέδιο

12.3.1 Οι αιτήσεις/ προτάσεις που θα επιλεγούν για ένταξη τους στο Σχέδιο, θα είναι αυτές που θα συγκεντρώσουν τουλάχιστον το 60% της συνολικής βαθμολογίας. Στις περιπτώσεις επενδυτικών προτάσεων που δεν μπορούν να τύχουν χρηματοδότησης λόγω χαμηλής βαθμολογίας θα αποστέλλεται επιστολή για ενημέρωση των ενδιαφερομένων στην οποία θα αναφέρονται οι λόγοι απόρριψης της αίτησης.

Τονίζεται ότι στο Σχέδιο θα ενταχθούν ώριμες επενδυτικές προτάσεις, οι οποίες θα πρέπει να ολοκληρωθούν εντός της περιόδου που καθορίζεται στην παράγραφο 14 του παρόντος Οδηγού.

12.3.2 Κάθε ενδιαφερόμενη επιχείρηση μπορεί να υποβάλει μόνο **μια (1) επενδυτική πρόταση (αίτηση)**. Σε περίπτωση απόσυρσης ή απόρριψης της αρχικής επενδυτικής πρότασης λόγω μη επιλεξιμότητας ή χαμηλής βαθμολογίας, η ενδιαφερόμενη επιχείρηση έχει το **δικαίωμα επαναυποβολής ακόμη μιας (1) αίτησης για το ίδιο ή/και τροποποιημένο επενδυτικό έργο, νοουμένου ότι γίνει εντός της ίδιας χρονικής περιόδου ανακοίνωσης του Σχεδίου.**

12.3.3 Σημειώνεται ότι οι κατάλογοι των προτάσεων που θα ενταχθούν στο Σχέδιο θα επικυρώνονται (ανά δέσμες) από το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας.

13 Συμφωνία Δημόσιας Χρηματοδότησης

13.1 Για τις προτάσεις που θα ενταχθούν στο Σχέδιο θα υπογράφεται σχετική Συμφωνία Δημόσιας Χρηματοδότησης μεταξύ του Δικαιούχου και του ΥΕΕΒ, με την οποία έκαστο μέρος θα αναλαμβάνει τις σχετικές δεσμεύσεις και υποχρεώσεις, όπως αυτές απορρέουν από τους όρους του Σχεδίου, από το ΣΑΑ Κύπρου καθώς και από τον Κανονισμό για τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΜΑΑ) της ΕΕ. Τις δεσμεύσεις και υποχρεώσεις της επιχείρησης θα εγγυούνται άλλα δύο φυσικά πρόσωπα.

Υπογραμμίζεται ότι η Συμφωνία Δημόσιας Χρηματοδότησης **θα πρέπει να υπογράφεται το αργότερο σε ένα (1) μήνα από την ημερομηνία της εγκριτικής επιστολής**. Σε αντίθετη περίπτωση η έγκριση θα ακυρώνεται και θα αποδεσμεύονται οι σχετικοί πόροι. Ωστόσο το χρονικό περιθώριο υπογραφής της Συμφωνίας ενός (1) μήνα δύναται να παραταθεί με απόφαση του Διευθυντή της Υπηρεσίας σε δικαιολογημένες πάντα περιπτώσεις.

13.2 Κατά την υπογραφή της Συμφωνίας Δημόσιας Χρηματοδότησης, ο Δικαιούχος προσκομίζει τα απαιτούμενα χαρτόσημα για χαρτοσήμανση της Συμφωνίας σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία.

13.3 Όλες οι επιχειρήσεις που θα ενταχθούν στο Σχέδιο, θα τηρούν ή δεσμεύονται να τηρούν την εθνική και κοινοτική νομοθεσία για το περιβάλλον και την αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης», την ισότητα ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών και μη διάκριση και ιδιαίτερα, τους Νόμους και Κανονισμούς που αναφέρονται στα **Παραρτήματα V, VI και XI**, που επισυνάπτονται.

14 Υλοποίηση των Επενδυτικών Έργων

14.1 Οι επιχειρήσεις μπορούν να προχωρούν στην υλοποίηση των επενδύσεων τους μετά την ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης/ πρότασης τους στο Υπουργείο με αποκλειστικά δική τους ευθύνη και σύμφωνα πάντα με το επενδυτικό πρόγραμμα που δηλώνουν.

14.2 Η πλήρης υλοποίηση και αποπεράτωση των επενδύσεων σύμφωνα με τους όρους που τίθενται στη Συμφωνία Δημόσιας Χρηματοδότησης **θα πρέπει να γίνεται μέσα σε διάστημα 12 μηνών** από την ημερομηνία της επιστολής έγκρισης που θα

παραλαμβάνουν από το Υπουργείο. Επενδύσεις που δεν θα ολοκληρώνονται μέχρι την καταληκτική ημερομηνία δεν θα λαμβάνονται υπόψη για σκοπούς χορηγίας.

15 Τρόπος καταβολής της χορηγίας

15.1 Η καταβολή της δημόσιας χορηγίας μπορεί να γίνεται σε τρεις (3) φάσεις όπως φαίνεται στον πιο κάτω Πίνακα.

Καταβολή δημόσιας χρηματοδότησης

ΦΑΣΕΙΣ Υλοποίησης Έργου	Πιστοποιηθέν Έργο	Δημόσια Χρηματοδότηση
Α ΦΑΣΗ	Υπογραφή της Συμφωνίας Δημόσιας Χρηματοδότησης	Προκαταβολή που θα καλύπτει μέχρι 40% της εγκεκριμένης δημόσιας ενίσχυσης
Β ΦΑΣΗ	Μετά την υλοποίηση και πιστοποίηση δαπανών πέραν του 40% και μέχρι 60% του έργου	Χορηγία που αντιστοιχεί στο πιστοποιημένο επιλέξιμο κόστος, αφαιρουμένης τυχόν προκαταβολής και νοουμένου ότι το ποσό της επιλέξιμης επένδυσης υπερβαίνει το κατώτατο όριο επένδυσης των €30.000
Γ ΦΑΣΗ	Μετά την ολοκλήρωση και πιστοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου, των στόχων του και της έναρξης λειτουργίας της επιχείρησης	Χορηγία επί του υπόλοιπου επιλέξιμου κόστους που υλοποιήθηκε και πιστοποιήθηκε

15.2 Για την πληρωμή της προκαταβολής (Α Φάση) δεν είναι απαραίτητη η διενέργεια δαπανών, απαιτείται όμως η υποβολή γραπτού αιτήματος από τον Δικαιούχο (πρότυπο θα εξασφαλίζεται από το Υπουργείο).

Η προκαταβολή θα καταβάλλεται σε ποσοστό που δε θα υπερβαίνει το **40% της δημόσιας ενίσχυσης**. Ο Δικαιούχος θα δύναται να λαμβάνει προκαταβολή που δεν θα υπερβαίνει το **20%** της δημόσιας ενίσχυσης **χωρίς την προσκόμιση τραπεζικής εγγύησης, με ανώτατο ποσό τις €60.000**. Το υπόλοιπο ποσό της προκαταβολής θα μπορεί να καταβάλλεται υπό την προϋπόθεση ότι, ο δικαιούχος θα υποβάλει τραπεζική εγγύηση για αντίστοιχο ποσό. Η εγγύηση προκαταβολής θα λήγει έξι μήνες μετά την καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης των επενδύσεων, αλλά θα αποδεσμεύεται μετά την υλοποίηση και πιστοποίηση της επένδυσης που αναλογεί στην προκαταβολή που παραχωρήθηκε.

Σημειώνεται ότι η προκαταβολή που καταβάλλεται σε Δικαιούχο Έργου που εντάσσεται στο Σχέδιο θα πρέπει να καλύπτεται από δαπάνες που καταβάλλονται από τον Δικαιούχο στο πλαίσιο εφαρμογής του Έργου και να δικαιολογείται με εξοφλημένα τιμολόγια ή λογιστικά έγγραφα ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας, σύμφωνα με τους όρους του Σχεδίου.

15.3 Για την πληρωμή του ποσού της Β Φάσης θα γίνεται οικονομικός και φυσικός έλεγχος της προόδου του έργου και για την πιστοποίηση του οικονομικού αντικειμένου θα πρέπει να υπάρχουν τα πρωτότυπα εξοφλημένα τιμολόγια πώλησης ή παροχής υπηρεσιών και οι αποδείξεις πληρωμής τους. **Νοείται ότι πριν την καταβολή της χορηγίας θα κατατίθενται όλες οι απαιτούμενες άδειες που είναι δυνατόν να εξασφαλισθούν και που αφορούν το έργο της επένδυσης.**

15.4 Η καταβολή του υπόλοιπου ποσού της χορηγίας (Γ Φάση) θα γίνεται μετά την ολοκλήρωση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου σύμφωνα πάντα με το εγκεκριμένο επενδυτικό πρόγραμμα. **Νοείται ότι πριν την καταβολή της χορηγίας θα κατατίθενται όλες οι απαιτούμενες άδειες που αφορούν το έργο της επένδυσης.**

15.5 Ο δικαιούχος **υποχρεούται να διατηρεί όλα τα απαιτούμενα έγγραφα**, σχετικά με τη **διασφάλιση της τήρησης της αρχής «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης»** κατά τη διάρκεια εργασιών για την υλοποίηση της επένδυσης. Αυτά περιλαμβάνουν:

- ❖ Αντίγραφο εγγράφων προσφορών, στα οποία καθορίζονται τα κριτήρια για τις Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις (ΠΔΣ) βάσει του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τις ΠΔΣ (εάν εφαρμόζεται)
- ❖ Αντίγραφο τιμολογίων αγοράς ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού ή/και εξοπλισμού της τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ), στο όνομα του φορέα υλοποίησης / δικαιούχου, όπου να δηλώνεται το μοντέλο του εξοπλισμού και σχετικό αντίγραφο ετικέτας της ενεργειακής σήμανσης του εξοπλισμού
- ❖ Αντίγραφο δελτίου παραλαβής των μεταφορέων / μονάδων επεξεργασίας Αποβλήτων από Εκσκαφές, Κατασκευές και Κατεδαφίσεις (Α.Ε.Κ.Κ) ή/και Αποβλήτων Ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΗΕΕ) ή/ και Ηλεκτρικών Στηλών και Συσσωρευτών (Μπαταρίες) ή/ και λοιπών επικίνδυνων και μη επικίνδυνων αποβλήτων, οι οποίοι είναι αδειοδοτημένοι διαχειριστές ή Αντίγραφο Σχεδίου Διαχείρισης Εργολάβου Αποβλήτων από Κατασκευές και Κατεδαφίσεις (Α.Κ.Κ)

- ❖ Βεβαίωση αγοράς εξοπλισμού / συσκευής, υπογεγραμμένη από τον Προμηθευτή του εξοπλισμού/ συσκευής (εφαρμόζεται μόνον σε περίπτωση αντικατάστασης παλαιού εξοπλισμού / συσκευής)
- ❖ Βεβαίωση αγοράς κλιματιστικού, υπογεγραμμένη από τον Προμηθευτή του κλιματιστικού (εφαρμόζεται μόνον σε περίπτωση αντικατάστασης παλαιού κλιματιστικού)
- ❖ Αντίγραφο τιμολογίων αγοράς ή/ και δελτίων προϊόντων ή/ και πιστοποίησης κτιρίου ή/ και κοινοτικής σήμανσης των συσκευών ή εξοπλισμού που καταναλώνουν νερό, στο όνομα του φορέα υλοποίησης / δικαιούχου, όπου να δηλώνεται η καθορισμένη κατανάλωση νερού του εξοπλισμού
- ❖ Αντίγραφο αποδεικτικού παραγγελίας μηχανοκίνητου οχήματος χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα
- ❖ Γνωμάτευση/ Αιτιολογημένη Διαπίστωση / Διαβούλευση με όρους της Περιβαλλοντικής Αρχής
- ❖ Αντίγραφο προδιαγραφών για την ενεργειακή απόδοση του εξοπλισμού των κέντρων δεδομένων

15.6 Ο εγκεκριμένος στόχος απασχόλησης που αφορά τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και θα ορίζεται στη Συμφωνία Δημόσιας Χρηματοδότησης, πρέπει να καλυφθεί κατά το 100%. Σε αντίθετη περίπτωση το συγκεκριμένο κριτήριο επαναβαθμολογείται από την Υπηρεσία και αν η νέα βαθμολογία είναι κάτω από τις 60 μονάδες τότε αυτή απεντάσσεται από το Σχέδιο και απαιτείται εντόκως η επιστροφή τυχόν καταβληθείσας χορηγίας. Το επιτόκιο θα καθορίζεται σύμφωνα με των περί Ενιαίου Δημοσίου Επιτοκίου Υπερημερίας Νόμων του 2006 και 2012, και όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται από τα σχετικά διατάγματα του Υπουργείου Οικονομικών της Κυπριακής Δημοκρατίας.

15.7 Σημειώνεται ότι η καταβολή ολόκληρου του ποσού της εγκεκριμένης χορηγίας μπορεί να γίνει σε μια μόνο φάση νοούμενου ότι η επιχείρηση ολοκληρώσει έγκαιρα το επενδυτικό της πρόγραμμα, εξασφαλίσει όλες τις απαιτούμενες άδειες και πιστοποιηθεί το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο του έργου της.

15.8 Σε περίπτωση που η δαπάνη για το σύνολο του έργου είναι τελικά μικρότερη της εγκριθείσας, η δημόσια χρηματοδότηση θα υπολογισθεί επί του πραγματοποιηθέντος και πιστοποιηθέντος κόστους του έργου (λαμβάνοντας υπόψη και το ελάχιστο ύψος της προτεινόμενης επένδυσης, όπως φαίνεται στην **Παράγραφο 7**). Σε περίπτωση

που η δαπάνη για το σύνολο του έργου είναι τελικά μεγαλύτερη της εγκριθείσας, η δημόσια χρηματοδότηση υπολογίζεται επί της εγκριθείσας δαπάνης.

15.9 Σε περίπτωση μη υλοποίησης του έργου μέσα στην προθεσμία που αναφέρεται στην **Παράγραφο 14** σε βαθμό που η επιχείρηση να μην μπορεί να λειτουργήσει νόμιμα και να παράξει / διαθέσει το προϊόν της, τότε αυτή χάνει το σχετικό δικαίωμα και ακολουθούνται οι διαδικασίες απένταξης της από το Σχέδιο και επιστροφής του ποσού τυχόν καταβληθείσας επιχορήγησης προσαυξημένο με τόκο. Το επιτόκιο θα καθορίζεται σύμφωνα με των περί Ενιαίου Δημοσίου Επιτοκίου Υπερημερίας Νόμων του 2006 και 2012, και όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται από τα σχετικά διατάγματα του Υπουργείου Οικονομικών της Κυπριακής Δημοκρατίας.

15.10 Δεν επιτρέπεται η υποβολή αιτήματος τροποποίησης της εγκριτικής απόφασης που αφορά αύξηση του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού.

15.11 Η υποβολή των αποδεικτικών στοιχείων και όλων των απαραίτητων αδειών για καταβολή της τελευταίας δόσης της χορηγίας (Γ Φάση) θα πρέπει να γίνεται το αργότερο **σε ένα (1) μήνα από την ημερομηνία λήξης της περιόδου υλοποίησης των επενδύσεων** που αναφέρεται στην εγκριτική επιστολή. Σε περίπτωση κωλύματος θα πρέπει να υποβάλλεται τεκμηριωμένο αίτημα για παράταση και ανάλογη απόφαση θα λαμβάνεται από το Διευθυντή της Υπηρεσίας Βιομηχανίας και Τεχνολογίας.

15.12 Το δελτίο πληρωμής που εκδίδεται από το Λογιστήριο του ΥΕΕΒ θεωρείται ως αποδεικτικό στοιχείο ολοκλήρωσης του έργου. Τα αποδεικτικά πληρωμής καταχωρούνται στο σχετικό φάκελο και φέρουν την ειδική σφραγίδα.

16 Κυρώσεις - Εγγυήσεις

Εάν διαπιστωθεί η υποβολή ψευδούς δήλωσης ή στοιχείων και πληροφοριών πριν ή/και μετά την παραχώρηση χορηγίας, η αίτηση της επιχείρησης απορρίπτεται και απαιτείται η επιστροφή τυχόν καταβληθείσας χορηγίας προσαυξημένης με τόκο. Το επιτόκιο θα καθορίζεται σύμφωνα με των περί Ενιαίου Δημοσίου Επιτοκίου Υπερημερίας Νόμων του 2006 και 2012, και όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται από τα σχετικά διατάγματα του Υπουργείου Οικονομικών της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Επίσης δυνατόν να λαμβάνονται πρόσθετα μέτρα εναντίον της επιχείρησης, όπως ο αποκλεισμός της από όλα τα Σχέδια Ενισχύσεων ή/ και λήψη νομικών μέτρων εναντίον της.

Θα γίνεται δημοσιονομική διόρθωση και αναλογική ανάκτηση του ποσού που έχει καταβληθεί αχρεωστήτως προσαυξημένου με τόκο αν **σε περίοδο πέντε (5) ετών από την ημερομηνία της τελικής πληρωμής της χορηγίας**, η χρηματοδοτούμενη επένδυση υπόκειται σε οποιοδήποτε από τα ακόλουθα:

- παύση ή μετεγκατάσταση μιας δραστηριότητας εκτός της περιοχής προγράμματος,
- αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος ενός στοιχείου υποδομής η οποία παρέχει σε μια εταιρεία ή δημόσιο οργανισμό αδικαιολόγητο πλεονέκτημα,
- ουσιαστική μεταβολή που επηρεάζει τη φύση, τους στόχους ή την εφαρμογή των όρων που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τους αρχικούς στόχους.

Σε περίπτωση που από την ημερομηνία έγκρισης της πρότασης μέχρι και τη συμπλήρωση **πενταετίας από την ημερομηνία της τελικής πληρωμής της χορηγίας** (Γ Φάση) διαπιστωθεί :

- μετεγκατάσταση της επιχείρησης
- πώληση ή μεταβίβαση της επιχείρησης
- πώληση ή μεταβίβαση για οποιονδήποτε λόγο ή εκμίσθωση πάγιων περιουσιακών στοιχείων που έχουν επιχορηγηθεί

χωρίς προηγούμενη έγκριση τροποποίησης της αρχικής εγκριτικής απόφασης, η εγκριτική απόφαση θεωρείται αυτοδικαίως ως ουδέποτε εκδοθείσα και γίνεται αμέσως δημοσιονομική διόρθωση και αναλογική ανάκτηση του ποσού που έχει καταβληθεί αχρεωστήτως, προς την περίοδο για την οποία δεν εκπληρώθηκαν οι απαιτήσεις, προσαυξημένου με τόκο. Το επιτόκιο θα καθορίζεται σύμφωνα με των περί Ενιαίου Δημοσίου Επιτοκίου Υπερημερίας Νόμων του 2006 και 2012, και όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται από τα σχετικά διατάγματα του Υπουργείου Οικονομικών της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Η έγκριση τροποποίησης της αρχικής εγκριτικής απόφασης εντός της περιόδου των πέντε (5) χρόνων από την ημερομηνία καταβολής του τελευταίου μέρους

της χορηγίας μπορεί να γίνεται μόνο για πλήρως αιτιολογημένες περιπτώσεις και μετά από εισήγηση του Διευθυντή της Υπηρεσίας Βιομηχανίας και Τεχνολογίας προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου.

Σημειώνεται ότι,

- ❖ Ο Δικαιούχος θα πρέπει να θέτει, εφόσον ζητηθούν, στη διάθεση της Συντονιστικής Αρχής, του Φορέα Υλοποίησης και γενικότερα όλων των αρμόδιων ελεγκτικών αρχών της Κύπρου και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όλα τα έγγραφα, δικαιολογητικά ή άλλα στοιχεία του έργου. Υποχρεούται επίσης να επιτρέπει, κατά τη διάρκεια της περιόδου που προνοείται στο Σχέδιο, σε εξουσιοδοτημένους αντιπροσώπους και/ ή αρμόδιους Λειτουργούς του Υπουργείου ή/ και άλλων αρμόδιων ελεγκτικών αρχών να επισκέπτονται ελεύθερα τα υποστατικά της επιχείρησης προς επιθεώρηση των επιχορηγηθέντων επενδύσεων και υποχρεούται να παρέχει σε αυτούς όλες τις αναγκαίες εξηγήσεις, στοιχεία και πληροφορίες.
- ❖ Κάθε επιχείρηση που εντάσσεται στο Σχέδιο θα πρέπει να τηρεί αρχεία και δικαιολογητικά έγγραφα σε σχέση με τη χρηματοδότηση που λαμβάνει μέσω του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (τιμολόγια, αποδείξεις, συμφωνίες, στατιστικές καταγραφές κ.α.) που αφορούν την υλοποίηση της επενδυτικής της πρότασης και τα οποία **θα φυλάσσονται για περίοδο τουλάχιστον πέντε (5) ετών** από την ημερομηνία της τελικής πληρωμής της χορηγίας από το ΥΕΕΒ.
- ❖ Κάθε επιχείρηση που εντάσσεται στο Σχέδιο, θα πρέπει να τηρεί ξεχωριστή λογιστική μερίδα ή κατάλληλη λογιστική κωδικοποίηση στο λογιστικό της σύστημα ή ξεχωριστό τραπεζικό λογαριασμό ή ξεχωριστό λογιστικό αρχείο που αφορά το επενδυτικό της έργο. Στις περιπτώσεις που διαπιστώνεται ότι τα έγγραφα δεν τηρούνται σωστά με αποτέλεσμα να απολεσθεί η κοινοτική συνεισφορά από το Κράτος, τότε οι επιχειρήσεις θα επιστρέφουν τη σχετική χορηγία προσαυξημένη με τόκο. Το επιτόκιο θα καθορίζεται σύμφωνα με των περί Ενιαίου Δημοσίου Επιτοκίου Υπερημερίας Νόμων του 2006 και 2012, και όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται από τα σχετικά διατάγματα του Υπουργείου Οικονομικών της Κυπριακής Δημοκρατίας.

17 Ενστάσεις

17.1 Επιχειρήσεις των οποίων οι αιτήσεις/ προτάσεις (α) δεν περιλαμβάνονται στους καταλόγους για ένταξη τους στο Σχέδιο λόγω χαμηλής βαθμολογίας ή (β) περιλαμβάνουν δαπάνες που έχουν μειωθεί ή/ και καταστεί μη επιλέξιμες, έχουν το δικαίωμα όπως μέσα σε **30 ημέρες** από την ημερομηνία της σχετικής επιστολής του Υπουργείου ή του εμβάσματος της χορηγίας στον τραπεζικό λογαριασμό της επιχείρησης, **να υποβάλουν γραπτή ένσταση που θα αποστέλλεται ταχυδρομικά με συστημένη επιστολή προς το Υπουργείο ή με τρόπο που δύναται να καθορίσει το Υπουργείο μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος του ΥΕΕΒ.**

Στην επιστολή θα πρέπει να ζητείται επανεξέταση της αίτησης, παραθέτοντας συγκεκριμένους λόγους για τους οποίους οι αιτητές πιστεύουν ότι η επενδυτική πρόταση ή μέρος της δεν έπρεπε να απορριφθεί.

17.2 Οι ενστάσεις εφόσον δεν αφορούν πρόδηλα σφάλματα (σε τέτοιες περιπτώσεις τα πρόδηλα σφάλματα θα διορθώνονται από την αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου) θα εξετάζονται από τριμελή Επιτροπή που θα απαρτίζεται από Λειτουργούς του ΥΕΕΒ και η οποία θα ορίζεται για το σκοπό αυτό από το Γενικό Διευθυντή.

Στην Επιτροπή Εξέτασης των Ενστάσεων δεν θα συμμετέχει κανένας Λειτουργός που αποτέλεσε μέλος της Επιτροπής Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης για το συγκεκριμένο Σχέδιο. Σκοπός της Επιτροπής Ενστάσεων είναι να διασφαλίσει ότι η πρόταση έτυχε ίσης και δίκαιης μεταχείρισης από την Επιτροπή Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης και την Υπηρεσία.

Διευκρινίζεται ότι **οι αιτητές που επιθυμούν να υποβάλουν ένσταση ΔΕΝ θα μπορούν να επαναυποβάλουν αίτηση για το ίδιο ή/ και τροποποιημένο επενδυτικό έργο εντός της τρέχουσας χρονικής περιόδου ανακοίνωσης του Σχεδίου**, όπως αναφέρεται στην παρ. 12.3.2 του παρόντος Οδηγού εκτός και εάν αυτή εξεταστεί από την αρμόδια Επιτροπή Ενστάσεων και ληφθεί σχετική απόφαση.

17.3 Σε όλες τις περιπτώσεις υποβολής ενστάσεων που τελικά δεν ικανοποιούνται, οι αιτητές διατηρούν το δικαίωμα αν το επιθυμούν να προσφύγουν στο Δικαστήριο.

17.4 Οι Κατευθυντήριες Γραμμές Διαχείρισης των Ενστάσεων παρουσιάζονται στο **Παράρτημα XII.**

18 Ερμηνείες – Θεσμοί – Τροποποιήσεις

Ο Υπουργός Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, μετά από εισήγηση της αρμόδιας Υπηρεσίας, ερμηνεύει, συμπληρώνει και τροποποιεί όπου αιτιολογημένα παρουσιάζεται πρόβλημα, τους όρους και πρόνοιες του Σχεδίου που διευκολύνουν την εφαρμογή του, κατόπιν σχετικής συνεννόησης με την Συντονιστική Αρχή για το ΣΑΑ Κύπρου.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ, ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Μάρτιος 2024

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΩΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι	Ορισμός των Πολύ Μικρών, Μικρών και Μεσαίων Επιχειρήσεων
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ	Κριτήρια Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης των Αιτήσεων/ Προτάσεων
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ	Τυπικές Προϋποθέσεις Συμμετοχής
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV	Βεβαίωση μη προβληματικής επιχείρησης
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V	Νόμος περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων από Ορισμένα Έργα 2018 έως 2021
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI	Λίστα Αποκλεισμού (Exclusion List)
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII	Υποχρεώσεις Δικαιούχων
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII	Δήλωση αναφορικά με Πραγματικούς Δικαιούχους
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙX	Υπεύθυνη Δήλωση Ενιαίας Επιχείρησης
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ X	Διαδικασία για καταβολή χορηγίας σε ειδικό λογαριασμό δικαιούχου
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XI	Νόμοι και Κανονισμοί για την Ισότητα Ευκαιριών Μεταξύ Ανδρών και Γυναικών και μη Διάκριση
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XII	Κατευθυντήριες Γραμμές Διαχείρισης Ενστάσεων

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι - Ορισμός των Πολύ Μικρών, Μικρών και Μεσαίων
Επιχειρήσεων**

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
ΜΕ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ 06.05.2003 ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΟ 2003/361/ΕΚ

ΤΙΤΛΟΣ Ι

ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΩΝ, ΜΙΚΡΩΝ ΚΑΙ ΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Άρθρο 1

Επιχείρηση

Επιχείρηση θεωρείται κάθε μονάδα, ανεξάρτητα από τη νομική της μορφή, που ασκεί οικονομική δραστηριότητα, ως τέτοιες νοούνται ιδίως οι μονάδες που ασκούν βιοτεχνική ή άλλη δραστηριότητα, ατομικά ή οικογενειακά, προσωπικές εταιρείες ή ενώσεις προσώπων που ασκούν τακτικά μια οικονομική δραστηριότητα.

Άρθρο 2

**Αριθμός απασχολούμενων και οικονομικά όρια προσδιορίζοντα τις κατηγορίες
επιχειρήσεων**

- 1. Η κατηγορία των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ)** αποτελείται από επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερους από 250 εργαζομένους και των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 50 εκατομμύρια ευρώ ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 43 εκατομμύρια ευρώ.
- 2. Στην κατηγορία των ΜΜΕ, ως μικρή επιχείρηση** ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 50 εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 10 εκατομμύρια ευρώ.
- 3. Στην κατηγορία των ΜΜΕ, ως πολύ μικρή επιχείρηση** ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από δέκα εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 2 εκατομμύρια ευρώ.

Τύποι επιχειρήσεων που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματοοικονομικών ποσών

1. **«Ανεξάρτητη επιχείρηση»** είναι κάθε επιχείρηση που δεν χαρακτηρίζεται ως συνεργαζόμενη επιχείρηση κατά την έννοια της παραγράφου 2 ή ως συνδεδεμένη επιχείρηση κατά την έννοια της παραγράφου 3.

2. **«Συνεργαζόμενες επιχειρήσεις»** είναι όλες οι επιχειρήσεις που δεν χαρακτηρίζονται ως συνδεδεμένες κατά την έννοια της παραγράφου 3 και μεταξύ των οποίων υπάρχει η ακόλουθη σχέση: μια επιχείρηση (ανάντη επιχείρηση) κατέχει, η ίδια ή από κοινού με μία ή περισσότερες συνδεδεμένες επιχειρήσεις κατά την έννοια της παραγράφου 3, το 25% ή περισσότερο του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου μιας άλλης επιχείρησης (κατάντη επιχείρηση).

Ωστόσο, μια επιχείρηση μπορεί να χαρακτηριστεί ως ανεξάρτητη, μη έχουσα δηλαδή συνεργαζόμενες επιχειρήσεις, ακόμη και εάν το όριο του 25 % καλύπτεται ή υπερκαλύπτεται, εφόσον το ποσοστό αυτό ελέγχεται από τις ακόλουθες κατηγορίες επενδυτών, και υπό την προϋπόθεση ότι αυτοί δεν είναι, μεμονωμένα ή από κοινού, συνδεδεμένοι κατά την έννοια της παραγράφου 3 με την οικεία επιχείρηση:

α) δημόσιες εταιρείες συμμετοχών, εταιρείες επιχειρηματικού κεφαλαίου, φυσικά πρόσωπα ή ομάδες φυσικών προσώπων που ασκούν συστηματικά δραστηριότητες σε επενδύσεις επιχειρηματικού κινδύνου («business angels») και επενδύουν ίδια κεφάλαια σε μη εισηγμένες στο χρηματιστήριο επιχειρήσεις, εφόσον το σύνολο της επένδυσης σε μια ίδια επιχείρηση δεν υπερβαίνει 1 250 000 ευρώ·

β) πανεπιστήμια ή ερευνητικά κέντρα μη κερδοσκοπικού σκοπού·

γ) θεσμικοί επενδυτές, συμπεριλαμβανομένων των ταμείων περιφερειακής ανάπτυξης·

δ) αυτόνομες τοπικές αρχές με ετήσιο προϋπολογισμό μικρότερο από 10 εκατομμύρια ευρώ και λιγότερο από 5 000 κατοίκους.

3. **«Συνδεδεμένες επιχειρήσεις»** είναι οι επιχειρήσεις που διατηρούν μεταξύ τους μια από τις ακόλουθες σχέσεις:

α) μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων άλλης επιχείρησης·

- β) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης·
- γ) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκήσει κυριαρχική επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτήν ή δυνάμει ρήτρας του καταστατικού αυτής της τελευταίας·
- δ) μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων αυτής της επιχείρησης.

Τεκμαίρεται ότι δεν υπάρχει κυρίαρχη επιρροή, εφόσον οι επενδυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο δεν υπεισέρχονται άμεσα ή έμμεσα στη διαχείριση της εξεταζόμενης επιχείρησης, με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων που κατέχουν με την ιδιότητά τους ως μετόχων ή εταίρων.

Συνδεδεμένες θεωρούνται επίσης οι επιχειρήσεις που διατηρούν μια από τις σχέσεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο μέσω μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων ή με τους επενδυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 2.

Οι επιχειρήσεις που διατηρούν μια από τις εν λόγω σχέσεις μέσω ενός φυσικού προσώπου ή ομάδας φυσικών προσώπων που ενεργούν από κοινού θεωρούνται επίσης συνδεδεμένες επιχειρήσεις καθόσον ασκούν το σύνολο ή τμήμα των δραστηριοτήτων τους στην ίδια αγορά ή σε όμορες αγορές.

Ως όμορη αγορά θεωρείται η αγορά ενός προϊόντος ή υπηρεσίας που βρίσκεται αμέσως ανάντη ή κατόντη της σχετικής αγοράς.

4. Εκτός από τις περιπτώσεις που ορίζονται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο, μια επιχείρηση δεν μπορεί να θεωρηθεί ΜΜΕ, εάν το 25 % ή περισσότερο του κεφαλαίου της ή των δικαιωμάτων ψήφου της ελέγχεται, άμεσα ή έμμεσα, από έναν ή περισσότερους δημόσιους οργανισμούς ή δημόσιους φορείς, μεμονωμένα ή από κοινού.

5. Μια επιχείρηση δύναται να υποβάλει δηλώσεις σχετικά με την ιδιότητά της ως ανεξάρτητης, συνεργαζόμενης ή συνδεδεμένης επιχείρησης, καθώς και σχετικά με τα

στοιχεία που αφορούν τα αριθμητικά όρια που αναφέρονται στο άρθρο 2. Η δήλωση αυτή μπορεί να υποβληθεί ακόμη και εάν η διασπορά κεφαλαίου δεν επιτρέπει να καθοριστεί ποιος το κατέχει εφόσον η επιχείρηση δηλώνει υπεύθυνα ότι μπορεί εύλογα να υποθέσει ότι δεν ανήκει, κατά ποσοστό 25 % ή περισσότερο, σε μια επιχείρηση ή, από κοινού, σε περισσότερες επιχειρήσεις που είναι συνδεδεμένες μεταξύ τους ή μέσω φυσικών προσώπων ή ομάδας φυσικών προσώπων. Οι δηλώσεις αυτές πραγματοποιούνται με την επιφύλαξη των ελέγχων και εξακριβώσεων που προβλέπονται από τις εθνικές ή κοινοτικές κανονιστικές ρυθμίσεις.

Άρθρο 4

Στοιχεία για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματοοικονομικών ποσών και περίοδος αναφοράς

1. Τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματοοικονομικών ποσών είναι εκείνα που αφορούν την τελευταία κλεισμένη διαχειριστική χρήση και υπολογίζονται σε ετήσια βάση. Λαμβάνονται υπόψη κατά την ημερομηνία κλεισίματος των λογαριασμών. Το ύψος του κύκλου εργασιών υπολογίζεται χωρίς το φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) και χωρίς άλλους έμμεσους δασμούς.
2. Όταν, κατά την ημερομηνία κλεισίματος των λογαριασμών και σε ετήσια βάση, μια επιχείρηση βρίσκεται πάνω ή κάτω από τα όρια τα σχετικά με τον αριθμό απασχολούμενων ή τα χρηματοοικονομικά όρια που αναφέρονται στο άρθρο 2, η κατάσταση αυτή έχει ως αποτέλεσμα την απόκτηση ή την απώλεια της ιδιότητας της μεσαίας, μικρής ή πολύ μικρής επιχείρησης μόνον εάν το φαινόμενο επαναληφθεί επί δύο διαδοχικά οικονομικά έτη.
3. Στην περίπτωση νεοσύστατων επιχειρήσεων, οι λογαριασμοί των οποίων δεν έχουν κλείσει ακόμη, τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη πρέπει να προκύπτουν από αξιόπιστες εκτιμήσεις που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους.

Άρθρο 5

Ο αριθμός απασχολούμενων

Ο αριθμός απασχολούμενων ατόμων αντιστοιχεί στον αριθμό ετήσιων μονάδων εργασίας (ΕΜΕ), δηλαδή στον αριθμό εργαζομένων πλήρους απασχόλησης που εργάστηκαν στην εξεταζόμενη επιχείρηση ή για λογαριασμό αυτής επί ολόκληρο το υπόψη έτος.

Τα άτομα που δεν εργάστηκαν ολόκληρο το έτος, οι εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης, ανεξάρτητα από τη διάρκεια, και οι εργαζόμενοι σε εποχική βάση αντιστοιχούν σε κλάσματα των ΕΜΕ. Στον αριθμό απασχολούμενων περιλαμβάνονται:

- α) οι μισθωτοί·
- β) τα άτομα που εργάζονται για την επιχείρηση, έχουν σχέση εξάρτησης προς αυτήν και εξομοιούνται με μισθωτούς με βάση το εθνικό δίκαιο·
- γ) οι ιδιοκτήτες επιχειρηματίες·
- δ) οι εταίροι που ασκούν τακτική δραστηριότητα εντός της επιχείρησης και προσπορίζονται οικονομικά πλεονεκτήματα από την επιχείρηση.

Οι μαθητευόμενοι ή οι σπουδαστές που βρίσκονται σε επαγγελματική εκπαίδευση στο πλαίσιο σύμβασης μαθητείας ή επαγγελματικής κατάρτισης δεν συνυπολογίζονται στον αριθμό απασχολούμενων. Η διάρκεια των αδειών μητρότητας ή των γονικών αδειών δεν συνυπολογίζεται.

Άρθρο 6

Καθορισμός των στοιχείων της επιχείρησης

1. Στην περίπτωση ανεξάρτητης επιχείρησης, ο καθορισμός των στοιχείων, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού απασχολούμενων, πραγματοποιείται αποκλειστικά με βάση τους λογαριασμούς αυτής της επιχείρησης.

2. Στην περίπτωση επιχείρησης που συνεργάζεται ή συνδέεται με άλλες επιχειρήσεις, ο καθορισμός των στοιχείων, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού απασχολούμενων, γίνεται με βάση τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία της επιχείρησης, ή - εφόσον υπάρχουν - τους ενοποιημένους λογαριασμούς της επιχείρησης, ή τους ενοποιημένους

λογαριασμούς στους οποίους περιλαμβάνεται και η εξεταζόμενη επιχείρηση βάσει ενοποίησης.

Στα στοιχεία που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο προστίθενται τα στοιχεία των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνεργάζονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση, οι οποίες βρίσκονται ακριβώς ανάντη ή κατόντη της εν λόγω επιχείρησης. Τα στοιχεία συγκεντρώνονται κατ' αναλογία προς το ποσοστό συμμετοχής στο κεφάλαιο ή στα δικαιώματα ψήφου (το υψηλότερο από τα δύο αυτά ποσοστά). Σε περίπτωση διασταυρωμένης συμμετοχής, λαμβάνεται υπόψη το υψηλότερο των ποσοστών αυτών. Στα στοιχεία που αναφέρονται στο πρώτο και το δεύτερο εδάφιο προστίθεται το 100% των στοιχείων των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με την εξεταζόμενη επιχείρηση και τα οποία δεν περιλαμβάνονται ήδη στους λογαριασμούς βάσει ενοποίησης.

3. Για την εφαρμογή της παραγράφου 2, τα στοιχεία των επιχειρήσεων που συνεργάζονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία, ενοποιημένα εφόσον υπάρχουν, στα οποία προστίθεται το 100% των στοιχείων των επιχειρήσεων που συνδέονται με τις συνεργαζόμενες αυτές επιχειρήσεις, εκτός εάν τα στοιχεία τους περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης.

Για την εφαρμογή της παραγράφου 2, τα στοιχεία των επιχειρήσεων που συνδέονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία τους, ενοποιημένα εφόσον υπάρχουν. Στα στοιχεία αυτά προστίθενται κατ' αναλογία τα στοιχεία των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνεργάζονται με τις συνδεδεμένες αυτές επιχειρήσεις, οι οποίες βρίσκονται ακριβώς ανάντη ή κατόντη αυτών, εάν δεν περιλαμβάνονται ήδη στους ενοποιημένους λογαριασμούς σε αναλογία τουλάχιστον ισοδύναμη με το ποσοστό που ορίζεται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο.

4. Όταν ο αριθμός απασχολούμενων δεδομένης επιχείρησης δεν προκύπτει από τους ενοποιημένους λογαριασμούς, υπολογίζεται συγκεντρώνοντας κατ' αναλογία τα στοιχεία τα σχετικά με τις επιχειρήσεις που συνεργάζονται με την εν λόγω επιχείρηση, και προσθέτοντας τα στοιχεία τα σχετικά με τις επιχειρήσεις που συνδέονται μαζί της.

ΤΙΤΛΟΣ II
ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 7
Στατιστικές

Η Επιτροπή λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να παρουσιάζει τις στατιστικές που καταρτίζει σύμφωνα με τις παρακάτω τάξεις επιχειρήσεων:

- α) 0 έως 1 απασχολούμενο άτομο·
- β) 2 έως 9 απασχολούμενα άτομα·
- γ) 10 έως 49 απασχολούμενα άτομα·
- δ) 50 έως 249 απασχολούμενα άτομα.

Άρθρο 8
Παραπομπές

1. Κάθε κοινοτική κανονιστική ρύθμιση ή κάθε κοινοτικό πρόγραμμα που θα τροποποιείται ή θα καταρτίζεται στο μέλλον και θα αναφέρει τους όρους «ΜΜΕ», «πολύ μικρή επιχείρηση», «μικρή επιχείρηση» ή «μεσαία επιχείρηση» ή οποιονδήποτε άλλον παρόμοιο όρο, πρέπει να παραπέμπει στον ορισμό που περιέχεται στην παρούσα σύσταση.

2. Κατά τη διάρκεια μιας μεταβατικής περιόδου, τα τρέχοντα κοινοτικά προγράμματα που χρησιμοποιούν τον ορισμό ΜΜΕ της σύστασης 96/280/ΕΚ θα εξακολουθήσουν να παράγουν τα αποτελέσματά τους και τα ευεργετήματα υπέρ των επιχειρήσεων, οι οποίες θεωρούντο ως ΜΜΕ κατά την κατάρτισή τους. Δεν θίγονται οι νομικές δεσμεύσεις που ανέλαβε η Επιτροπή βάσει αυτών των προγραμμάτων.

Με την επιφύλαξη του πρώτου εδαφίου, οποιαδήποτε τροποποίηση, μέσα στα προγράμματα αυτά, του ορισμού των ΜΜΕ μπορεί να γίνει μόνον αν υιοθετηθεί ο ορισμός που περιέχεται στην παρούσα σύσταση σύμφωνα με την παράγραφο 1.

Άρθρο 9 **Αναθεώρηση**

Με βάση τον απολογισμό που θα πραγματοποιηθεί πριν από τις 31 Μαρτίου 2006 σχετικά με την εφαρμογή του ορισμού που περιέχεται στην παρούσα σύσταση και λαμβανομένων υπόψη ενδεχόμενων τροποποιήσεων του άρθρου 1 της έβδομης οδηγίας 83/349/ΕΟΚ περί του ορισμού των συνδεδεμένων επιχειρήσεων κατά την έννοια της εν λόγω οδηγίας, η Επιτροπή προσαρμόζει στο αναγκαίο μέτρο τον ορισμό που περιέχεται στην παρούσα σύσταση, κυρίως δε τα όρια για τον κύκλο εργασιών και το σύνολο του ισολογισμού, ώστε να συνεκτιμηθούν η υπάρχουσα πείρα και οι μεταβαλλόμενες οικονομικές συνθήκες στην Κοινότητα.

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ - Κριτήρια Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης των
Αιτήσεων/ Προτάσεων**

**Κριτήρια για την Αξιολόγηση και Βαθμολόγηση των Αιτήσεων/
Προτάσεων από την αρμόδια Επιτροπή**

A. ΓΙΑ ΝΕΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Κριτήρια αξιολόγησης της νέας μονάδας – επιχείρησης

Βαρύτητα 100 μονάδες

(i) Χρηματοδότηση της επένδυσης (15 μονάδες)

Θα βαθμολογείται ο δείκτης «Ίδια κεφάλαια»: (Κόστος επιλέξιμης επένδυσης – ύψος αναμενόμενης χορηγίας). Για κάθε 0.15 μονάδα του δείκτη μια μονάδα βαθμολογία.

(ii) Βιωσιμότητα της νέας μονάδας (55 μονάδες)

Λαμβάνονται υπόψη:

- Τα τεκμηριωμένα αποτελέσματα της μελέτης σκοπιμότητας¹ που θα υποβάλλεται και περιλαμβάνει καταστάσεις ρευστότητας και κερδοζημιών για μια πενταετία (επικερδότητα, απόδοση κεφαλαίου, ρευστότητα, πωλήσεις, κ.τ.λ.)
25 μονάδες
- Το επίπεδο τεχνολογίας της νέας επένδυσης και η συμβολή του στην ενίσχυση του βαθμού κυκλικότητας των επιχειρήσεων. Η χρήση προηγμένων τεχνολογιών θα αποτελεί πλεονέκτημα.
15 μονάδες
- Τα προϊόντα/ υπηρεσίες που θα παράγονται/ παρέχονται και οι δυνατότητες προώθησής τους σε σχέση με την γενική κατάσταση της αγοράς. Πλεονέκτημα αποτελεί ο σχεδιασμός και η παραγωγή/ παροχή προϊόντων/ υπηρεσιών που μπορεί να επαναχρησιμοποιηθούν, να βελτιωθούν και να επισκευαστούν, προκειμένου να παραταθεί ο κύκλος ζωής τους.
15 μονάδες

(iii) Θέσεις Εργασίας (10 μονάδες)

- Θέσεις εργασίας που θα δημιουργηθούν
Για κάθε μόνιμη θέση εργασίας που δημιουργείται 2.5 μονάδες.

1 Η υποβολή πλήρους μελέτης σκοπιμότητας από όλες τις επιχειρήσεις είναι απαραίτητη. Η Επιτροπή Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης έχει το δικαίωμα να αμφισβητήσει ή να μη δεχθεί τα αποτελέσματα της μελέτης και να αποφασίσει με την δική της κρίση και εμπειρία.

(iv) Εμπειρίες και προσόντα ιδιοκτητών της νέας επιχείρησης (10 μονάδες)

- Οι εμπειρίες των ιδιοκτητών της νέας επιχείρησης από αντίστοιχα έργα ή άσκηση άλλης επιχειρηματικής δραστηριότητας
- Το μορφωτικό επίπεδο και τα ακαδημαϊκά προσόντα των ιδιοκτητών της νέας επιχείρησης

(v) Τόπος εγκατάστασης της μονάδας (10 μονάδες)

Επιχειρήσεις που θα εγκατασταθούν σε απομακρυσμένες ή/και ορεινές περιοχές και όσο πιο μακριά από τα αστικά κέντρα θα εξασφαλίζουν μέχρι και δέκα (10) μονάδες. Η βαθμολογία θα μειώνεται ανάλογα, όσο αυτές γειτνιάζουν με τα αστικά κέντρα.

B. ΓΙΑ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

B.1. Κριτήρια αξιολόγησης υφιστάμενης κατάστασης

Βαρύτητα 40 μονάδες

(i) Περιοχή εγκατάστασης ή/και μετεγκατάστασης της επιχείρησης (10 μονάδες)

Οι επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες σε απομακρυσμένες ή/και ορεινές περιοχές και όσο πιο μακριά από τα αστικά κέντρα θα εξασφαλίζουν μέχρι και δέκα (10) μονάδες. Η βαθμολογία θα μειώνεται ανάλογα όσο αυτές γειτνιάζουν με τα αστικά κέντρα.

(ii) Οικονομικά στοιχεία τελευταίας διετίας βάσει δεικτών (10 μονάδες)

- Επικερδότητα μέχρι **2 μονάδες**
- Απόδοση Κεφαλαίου μέχρι **2 μονάδες**
- Ρευστότητα μέχρι **2 μονάδες**
- Μεταβολή πωλήσεων μέχρι **2 μονάδες**
- Κεφαλαιουχική δομή μέχρι **2 μονάδες**

(iii) Υποδομές της επιχείρησης (10 μονάδες)

- Επίπεδο οργάνωσης παραγωγικής διαδικασίας (ύπαρξη τυποποιημένων διαδικασιών, ύπαρξη και επάρκεια ξεχωριστών χώρων παραγωγής και αποθήκευσης, κτλ.), επίπεδο υφιστάμενου εξοπλισμού, επίπεδο / τρόπος οργάνωσης τμημάτων.
- Ύπαρξη πιστοποιητικού ποιότητας ή/και μέσων για ποιοτικό έλεγχο.

(iv) Οργάνωση και στελέχωση (10 μονάδες)

- Επάρκεια ανθρώπινων πόρων ως προς τη μόρφωση και την εξειδίκευση σε σχέση με το είδος της επιχείρησης.
- Επίπεδο εκπαίδευσης διευθυντικών στελεχών / επαγγελματική εμπειρία / εμπειρία του προσωπικού από αντίστοιχα έργα.

B.2. Κριτήρια αξιολόγησης του προτεινόμενου επιχειρηματικού σχεδίου

Βαρύτητα 60 μονάδες

(i) Βιωσιμότητα της νέας επένδυσης (55 μονάδες)

Λαμβάνονται υπόψη:

- Τα τεκμηριωμένα αποτελέσματα της μελέτης σκοπιμότητας² που θα υποβάλλεται και περιλαμβάνει προβλεπόμενους λογαριασμούς αποτελεσμάτων και ταμειακής ροής για μια πενταετία από την υλοποίηση της επένδυσης ή οι προβλέψεις που δηλώνονται στην αίτηση.
20 μονάδες
- Το επίπεδο τεχνολογίας της νέας επένδυσης και η **συμβολή του στην ενίσχυση του βαθμού κυκλικότητας των επιχειρήσεων**. Η χρήση προηγμένων τεχνολογιών θα αποτελεί πλεονέκτημα.
15 μονάδες
- Τα προϊόντα/ υπηρεσίες που θα παράγονται/ παρέχονται και οι δυνατότητες προώθησής τους σε σχέση με τη γενική κατάσταση της αγοράς. Πλεονέκτημα αποτελεί ο σχεδιασμός και η παραγωγή/ παροχή προϊόντων/ υπηρεσιών που μπορεί να επαναχρησιμοποιηθούν, να βελτιωθούν και να επισκευαστούν, προκειμένου να παραταθεί ο κύκλος ζωής τους.
5 μονάδες
- Το μέγεθος της επένδυσης σε σχέση με τις οικονομικές δυνατότητες της επιχείρησης.
5 μονάδες
- Το ποσοστό της ίδιας συμμετοχής της επιχείρησης στη νέα επένδυση.
5 μονάδες
- Η δυνατότητα ανάπτυξης **νέων** προϊόντων και υπηρεσιών κυκλικότητας και οι προοπτικές που δημιουργούνται λόγω της επένδυσης.
5 μονάδες

(ii) Δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης (5 μονάδες)

Η δημιουργία επίλεκτων θέσεων απασχόλησης. Για κάθε μόνιμη θέση που δημιουργείται 2.5 μονάδες.

² Η υποβολή **πλήρους μελέτης σκοπιμότητας από όλες τις επιχειρήσεις είναι απαραίτητη**. Η Επιτροπή Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης έχει το δικαίωμα να αμφισβητήσει ή να μη δεχθεί τα αποτελέσματα της μελέτης και να αποφασίσει με την δική της κρίση και εμπειρία.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ - Τυπικές Προϋποθέσεις Συμμετοχής

Τυπικές Προϋποθέσεις Συμμετοχής

A.	Τυπικές προϋποθέσεις
1.	Η πρόταση έχει υποβληθεί εντός της τεθείσας από την πρόσκληση προθεσμίας.
2.	Η πρόταση έχει υποβληθεί στα τυποποιημένα έντυπα του ηλεκτρονικού συστήματος όπως προβλέπεται στην πρόσκληση.
3.	Η πρόταση περιέχει όλα τα συνοδευτικά έγγραφα όπως αυτά καθορίζονται τόσο στη πρόσκληση όσο και στο Ηλεκτρονικό Σύστημα Υποβολής Πρότασης.
4.	Τα τυποποιημένα έντυπα της πρότασης και τα συνοδευτικά έγγραφα είναι πλήρως συμπληρωμένα και υπογεγραμμένα.
5.	Ο αιτητής εμπίπτει στους δυνητικούς δικαιούχους που καθορίζονται στην πρόσκληση.
6.	Το προτεινόμενο έργο χωροθετείται στις επιλέξιμες περιοχές οι οποίες αναφέρονται στην πρόσκληση.
7.	Ο προϋπολογισμός του Έργου είναι μέσα στα καθορισμένα όρια.

B.	Επιλεξιμότητα
1.	Συμβατότητα του προτεινόμενου έργου με το αντικείμενο, τους στόχους και τις Κατηγορίες Δραστηριοτήτων, καθώς επίσης και τους όρους επιλεξιμότητας, όπως αναφέρονται στην πρόσκληση.
2.	Συμβατότητα της χρονικής περιόδου υλοποίησης του έργου με τους όρους που καθορίζονται στο Σχέδιο και στην Πρόσκληση Υποβολής Προτάσεων.
3.	Ο αιτητής θα πρέπει να αποδείξει ότι διαθέτει τους απαιτούμενους χρηματοοικονομικούς πόρους για να υλοποιήσει το προτεινόμενο έργο.
4.	Το προτεινόμενο έργο είναι συμβατό με τις πρόνοιες των σχετικών Κοινοτικών Κανονισμών, ώστε οι δαπάνες να είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση.

Γ.	Κριτήρια για τη Συμβατότητα με Εθνικές και Κοινοτικές Πολιτικές (κανονικότητα της πρότασης)
1.	Τήρηση / δέσμευση τήρησης από τον αιτητή της εθνικής νομοθεσίας και των κοινοτικών κανόνων για το περιβάλλον και της αρχής της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης».
2.	Τήρηση / δέσμευση τήρησης από τον αιτητή της εθνικής και κοινοτικής νομοθεσίας για την ισότητα ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών και για τη μη διάκριση.
3.	Τήρηση / δέσμευση τήρησης από τον αιτητή των κανονισμών δημοσιότητας και πληροφόρησης.

Δ.	Πληρότητα της Πρότασης
1.	Πλήρης και σαφής τεκμηριωμένη περιγραφή του προτεινομένου έργου σύμφωνα με την πρόσκληση.
2.	Σαφής καταγραφή των δραστηριοτήτων, των διακριτών τμημάτων του έργου και του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης (χρονικού προγραμματισμού).
3.	Σαφής καταγραφή κόστους υλοποίησης ανά φάση και αξιολόγηση.
4.	Σαφής τεκμηρίωση αναμενόμενων αποτελεσμάτων.
5.	Σαφής και τεκμηριωμένη περιγραφή του τρόπου διοίκησης.
6.	Σαφής περιγραφή τρόπου λειτουργίας.
7.	Ύπαρξη απαιτούμενων δικαιολογητικών όπως αυτές περιγράφονται στο σχετικό Έντυπο Αίτησης ή/και Κατάλογο Δικαιολογητικών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV – Βεβαίωση μη προβληματικής επιχείρησης

Βεβαίωση ανεξάρτητων Εγκεκριμένων Ελεγκτών για σκοπούς παραχώρησης ενίσχυσης σε μη προβληματικές επιχειρήσεις στα πλαίσια του «Σχεδίου Κυκλικής Οικονομίας στις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ΜμΕ)»

Βεβαιώνουμε ότι η εταιρεία/επιχείρηση

.....,
με αριθμό εγγραφής....., δεν εμπίπτει στην έννοια της «Προβληματικής Επιχείρησης» όπως ορίζονται στο Άρθρο 1, σημείο 4, στοιχείο γ (1.4.γ) και Άρθρο 2, σημείο 18 (2.18) του «ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) αριθ. 651/2014 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ της 17^{ης} Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης».

Ο έλεγχος έγινε με βάση τις ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις της πιο πάνω εταιρείας/επιχείρησης για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου, επί των οποίων εκφράσαμε γνώμη χωρίς επιφύλαξη/ με την πιο κάτω αναφερόμενη επιφύλαξη στις

(Επιφύλαξη στην έκθεση ελεγκτών, αν υπάρχει)

.....
.....
.....
.....

.....
(Όνομα ελεγκτή)

.....
(Υπογραφή ελεγκτή)

.....
(Σφραγίδα Ελεγκτικού γραφείου)

.....
(Ημερομηνία)

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V - Νόμος περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων από
Ορισμένα Έργα 2018 έως 2021**

**Νόμος περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων από Ορισμένα Έργα 2018
έως 2021**

ΠΡΩΤΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

**ΕΡΓΑ ΓΙΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΕΤΟΙΜΑΖΕΤΑΙ ΜΕΛΕΤΗ
ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ**

1. Διυλιστήρια αργού πετρελαίου, (με εξαίρεση τις επιχειρήσεις που παράγουν μόνο λιπαντικά από αργό πετρέλαιο) και εγκαταστάσεις για την αεριοποίηση και υγροποίηση 500 τουλάχιστον τόνων άνθρακα ή ασφαλούχων σχιστόλιθων.
2. (α) Θερμοηλεκτρικοί σταθμοί και άλλες εγκαταστάσεις καύσης με θερμική ισχύ από 50MW και άνω.
(β) Πυρηνικοί σταθμοί και άλλοι πυρηνικοί αντιδραστήρες, συμπεριλαμβανομένης της διάλυσης ή του παροπλισμού τους (εκτός από τις ερευνητικές μονάδες για την παραγωγή και μετατροπή σχάσιμων και αναπαραγωγίμων υλικών, με ανώτατη διαρκή θερμική ισχύ κάτω του 1 kW):
Νοείται ότι οι πυρηνικοί σταθμοί και οι άλλοι πυρηνικοί αντιδραστήρες παύουν να χαρακτηρίζονται ως τέτοιοι, όταν όλα τα πυρηνικά καύσιμα και τα άλλα ραδιενεργά μολυσμένα στοιχεία αφαιρεθούν μόνιμως από τον τόπο της εγκατάστασης.
3. (α) Εγκαταστάσεις για την επεξεργασία ακτινοβολημένων πυρηνικών καυσίμων.
(β) Εγκαταστάσεις-
 - (i) για την παραγωγή ή τον εμπλουτισμό πυρηνικών καυσίμων·
 - (ii) για την επεξεργασία ακτινοβολημένων πυρηνικών καυσίμων ή πολύ ραδιενεργών αποβλήτων·

- (iii) για την τελική διάθεση ακτινοβολημένων πυρηνικών καυσίμων·
 - (iv) αποκλειστικά για την τελική διάθεση ραδιενεργών αποβλήτων· αποκλειστικά για την αποθήκευση (όταν αυτή προγραμματίζεται για περισσότερο από δέκα χρόνια) ακτινοβολημένων πυρηνικών καυσίμων ή ραδιενεργών αποβλήτων σε χώρο διαφορετικό από το χώρο παραγωγής.
 - (γ) Πρατήρια καυσίμων εντός των ορίων ανάπτυξης, όπως αυτό ορίζεται στο εκάστοτε Σχέδιο Ανάπτυξης.
4. (α) Ολοκληρωμένες μεταλλουργικές βιομηχανίες για την αρχική σύντηξη χυτοσιδήρου και χάλυβα.
- (β) Εγκαταστάσεις παραγωγής ακατέργαστων μη σιδηρούχων μετάλλων από μεταλλεύματα, συμπυκνώματα ή δευτερογενείς πρώτες ύλες, με μεταλλουργικές, χημικές ή ηλεκτρολυτικές διεργασίες.
5. Εγκαταστάσεις-
- (α) για την εξόρυξη αμιάντου, καθώς και για την κατεργασία, μεταποίηση ή και τελική διάθεση/υγειονομική ταφή του αμιάντου και των προϊόντων που περιέχουν αμίαντο·
- (β) στην περίπτωση των προϊόντων αμιαντοτσιμέντου, εγκαταστάσεις με ετήσια παραγωγή άνω των 20 000 τόνων τελικών προϊόντων·
- (γ) στην περίπτωση των υλικών τριβής, εγκαταστάσεις με ετήσια παραγωγή άνω των 50 τόνων τελικών προϊόντων·
- (δ) για τις άλλες χρήσεις του αμιάντου, εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούν πάνω από 200 τόνους το χρόνο.
6. Ολοκληρωμένες χημικές εγκαταστάσεις, δηλαδή εγκαταστάσεις για την παραγωγή, σε βιομηχανική κλίμακα, ουσιών με μεθόδους χημικής μετατροπής, στις οποίες παρατάσσονται πολλές μονάδες που συνδέονται λειτουργικά μεταξύ τους και προορίζονται για-
- (α) την παραγωγή βασικών οργανικών χημικών προϊόντων·

- (β) την παραγωγή βασικών ανόργανων χημικών προϊόντων·
 - (γ) την παραγωγή φωσφορούχων, αζωτούχων ή καλιούχων λιπασμάτων (απλά ή σύνθετα λιπάσματα)·
 - (δ) την παραγωγή βασικών φυτοϋγειονομικών προϊόντων και βιοκτόνων·
 - (ε) την παραγωγή βασικών φαρμακευτικών προϊόντων με χημικές ή βιολογικές μεθόδους·
 - (στ) την παραγωγή εκρηκτικών υλών.
7. Έργα κατασκευής σιδηροδρομικών γραμμών μεγάλων αποστάσεων:
- (α) Έργα κατασκευής σιδηροδρομικών γραμμών μεγάλων αποστάσεων και αερολιμένων με κύριο διάδρομο τροchioδρόμησης μήκους άνω των 2 100 μέτρων.
 - (β) Έργα κατασκευής αυτοκινητοδρόμων και οδών ταχείας κυκλοφορίας.
 - (γ) Έργα κατασκευής νέων οδών με τέσσερις ή περισσότερες λωρίδες κυκλοφορίας ή ευθυγράμμισης ή διαπλάτυνσης υφιστάμενων οδών με δύο ή λιγότερες λωρίδες κυκλοφορίας, ώστε να δημιουργηθούν τέσσερις λωρίδες ή περισσότερες, όταν η νέα οδός ή το νέο ή ευθυγραμμισμένο ή διευρυμένο αυτό τμήμα της οδού θα έχει συνεχές μήκος 10 km ή μεγαλύτερο.
8. (α) Εσωτερικές πλωτές οδοί και λιμένες για την κυκλοφορία στις εσωτερικές πλωτές οδούς που επιτρέπουν τη διέλευση σκαφών άνω των 1 350 τόνων.
- (β) Εμπορικοί λιμένες, αποβάθρες φορτοεκφόρτωσης που συνδέονται με την ξηρά και εξωτερικοί λιμένες (εκτός των αποβαθρών για τα πορθμεία) όπου μπορούν να προσεγγίσουν σκάφη άνω των 1 350 τόνων.
9. Εγκαταστάσεις διάθεσης αποβλήτων για την αποτέφρωση, χημική κατεργασία όπως ορίζεται στο σημείο D9 του Παραρτήματος II των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2022 ή υγειονομική ταφή

επικίνδυνων αποβλήτων, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 των εν λόγω Νόμων.

10. Εγκαταστάσεις διάθεσης αποβλήτων για την αποτέφρωση ή χημική κατεργασία όπως ορίζεται στο σημείο D9 του Παραρτήματος II των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2022 μη επικινδύνων αποβλήτων με ημερήσια δυναμικότητα άνω των 100 τόνων.
11. Έργα άντλησης υπόγειων νερών, ή έργα τεχνητής αναπλήρωσης υπόγειων νερών, όταν ο όγκος αντλούμενου ή αναπληρούμενου νερού ισούται με ή υπερβαίνει τα 250 000 κυβικά μέτρα το χρόνο:
Νοείται ότι ο όρος «υπόγεια νερά» έχει την έννοια που αποδίδει σε αυτόν το άρθρο 2(1) του περί Ενιαίας Διαχείρισης των Υδάτων Νόμων του 2010 έως 2022.
12. (α) Έργα για την εκτροπή υδάτινων πόρων από μια υδρολογική λεκάνη σε άλλη, όταν η εκτροπή αυτή αποσκοπεί στην πρόληψη ενδεχόμενης λειψυδρίας και όταν ο όγκος του εκτρεπόμενου νερού υπερβαίνει τα 500 000 κυβικά μέτρα το χρόνο.
(β) Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, έργα για την εκτροπή υδάτινων πόρων από μια υδρολογική λεκάνη σε άλλη, όταν η πολυετής μέση ροή της λεκάνης άντλησης υπερβαίνει τα 10 000 000 κυβικά μέτρα το χρόνο και όπου ο όγκος του εκτρεπόμενου νερού υπερβαίνει το 5 % της ροής αυτής:
Νοείται ότι, η εκτροπή πόσιμου νερού μέσω αγωγών δεν εμπίπτει στις διατάξεις του παρόντος σημείου.
13. Εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων ή αποχετευτικά συστήματα δυναμικότητας άνω των 15 000 ισοδύναμου πληθυσμού.
14. Εγκαταστάσεις –
(α) εξόρυξης πετρελαίου για εμπορικούς σκοπούς·
(β) εξόρυξης φυσικού αερίου για εμπορικούς σκοπούς·

- (γ) χερσαίων υποστηρικτικών βιομηχανιών εξόρυξης λιθάνθρακα, πετρελαίου, φυσικού αερίου και μεταλλευμάτων και πετρωμάτων, καθώς και ασφαλτούχων σχιστόλιθων με συνολικό εμβαδό άνω των δύο χιλιάδων τετραγωνικών μέτρων (2000 m²) επιφάνειας.
15. Ανόρυξη γεώτρησης εξερεύνησης από μη παραγωγική εγκατάσταση:
Νοείται ότι οι όροι «εξερεύνηση» και «μη παραγωγική εγκατάσταση» έχουν την έννοια που αποδίδεται στους όρους αυτούς από τον Κανονισμό 2(1) των περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Ασφάλεια των Υπεράκτιων Εργασιών Πετρελαίου και Φυσικού Αερίου) Κανονισμών του 2015.
16. Φράγματα και άλλες εγκαταστάσεις προοριζόμενες για τη συγκράτηση ή τη μόνιμη αποθήκευση υδάτων, όπου ο όγκος της νέας ή της πρόσθετης ποσότητας του συγκρατημένου ή ταμειουμένου ύδατος υπερβαίνει τα 5 000 000 m³.
17. Χερσαίοι αγωγοί, με διάμετρο άνω των 800 mm και μήκος άνω των 10 km -
(α) μεταφοράς αερίου, πετρελαίου ή χημικών ουσιών·
(β) μεταφοράς ρευμάτων διοξειδίου του άνθρακα (CO₂) για σκοπούς αποθήκευσης σε γεωλογικούς σχηματισμούς, περιλαμβανομένων των συναφών σταθμών ανύψωσης της πίεσης.
18. Υποθαλάσσιοι αγωγοί και σχετικές εγκαταστάσεις που ποντίζονται στη χωρική θάλασσα και/ή στην Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη της Δημοκρατίας, διαμέσου των οποίων μεταφέρεται οποιοδήποτε υγρό, στερεό και/ή αέριο και σχετικές εγκαταστάσεις στην παράκτια ζώνη:
Νοείται ότι οι όροι «Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη» και «χωρική θάλασσα», έχουν την έννοια που αποδίδεται στους όρους αυτούς από το άρθρο 2(1) των περί της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης και Υφαλοκρηπίδας Νόμων του 2004 και του 2014.

19. Εγκαταστάσεις εντατικής εκτροφής, με δυναμικότητα μεγαλύτερη από-
(α) 85 000 θέσεις για κοτόπουλα πάχυνσης ή 60 000 θέσεις για
ωτόκες κότες·
(β) 3 000 θέσεις για χοίρους πάχυνσης (άνω των 30 χγρ.)·
(γ) 900 θέσεις για χοιρομητέρες· ή
(δ) 200 θέσεις για γαλακτοφόρες αγελάδες.
20. Σφαγεία με ημερήσια δυναμικότητα παραγωγής σφαγίων άνω των 50
τόνων.
21. Ιχθυοκαλλιέργειες με παραγωγή άνω των 1 000 τόνων ψαριών το
χρόνο.
22. Παρασκευή γαλακτοκομικών προϊόντων με ημερήσια δυναμικότητα
επεξεργασίας γάλακτος άνω των 200 τόνων.
23. Βιομηχανικές εγκαταστάσεις παραγωγής-
(α) χαρτοπολτού από ξύλο ή παρόμοια ινώδη υλικά·
(β) χαρτιού και χαρτονιού, με δυναμικότητα παραγωγής άνω των 200
τόνων την ημέρα.
24. Ναυπηγεία και καρνάγια.
25. Λατομεία και υπαίθρια ορυχεία έκτασης άνω των δύο εκταρίων ή, όταν
πρόκειται για εξόρυξη τύρφης, άνω των 150 εκταρίων.
26. Κατασκευή εναέριων αγωγών μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας με
τάση 132 kV και άνω και μήκος ίσο ή πέραν των 15 km.
27. Εγκαταστάσεις αποθήκευσης πετρελαίου, πετροχημικών ή χημικών
προϊόντων με συνολική χωρητικότητα τουλάχιστον 50 000 τόνων.
28. Έργα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, ως εξής:

- (α) Ανεμογεννήτριες με ισχύ ίση ή μεγαλύτερη των 10 MW.
- (β) Φωτοβολταϊκά και αγροφωτοβολταϊκά συστήματα που θα τοποθετηθούν στο έδαφος με ισχύ ίση ή μεγαλύτερη του 1 MW.
- (γ) Πλωτά φωτοβολταϊκά συστήματα
- (δ) Ηλιοθερμικά πάρκα με εγκατεστημένη ισχύ ίση ή μεγαλύτερη από 10 MW.
- (ε) Άλλα έργα αξιοποίησης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας με εγκατεστημένη ισχύ ίση ή μεγαλύτερη των 5 MW.
- (στ) Έργα παραγωγής βιοκαυσίμων ή βιορευστών με δυναμικότητα ίση ή μεγαλύτερη των 20 κυβικών μέτρων/μέρα:
Νοείται ότι οι όροι «βιοκαύσιμα» και «βιορευστά» έχουν την έννοια που αποδίδει σε αυτούς το άρθρο 2(1) του περί Προδιαγραφών, Κριτηρίων Αειφορίας και Μείωσης των Εκπομπών των Καυσίμων Νόμου του 2022.
- (ζ) Έργα Παραγωγής υδρογόνου.
- (η) Υπεράκτιες εγκαταστάσεις αξιοποίησης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας με εγκατεστημένη ισχύ ίση ή μεγαλύτερη των 5 MW.

- 29. Εγκαταστάσεις για την παραγωγή υδροηλεκτρικής ενέργειας.
- 30. Λιμενοβραχίονες και κυματοθραύστες.
- 31. Μαρίνες, χώροι ελλιμενισμού σκαφών αναψυχής και αλιευτικά καταφύγια.
- 32. Γήπεδα γκολφ και συνοδευτικά έργα και αναπτύξεις, περιλαμβανομένων των έργων που θα εξυπηρετούν άμεσα ή έμμεσα τη λειτουργία του εν λόγω έργου, εξαιρουμένων των «μίνι» γκολφ.
- 33. Τόποι αποθήκευσης κατ' εφαρμογή του άρθρου 2(1) των περί της Αποθήκευσης Διοξειδίου του Άνθρακα σε Γεωλογικούς Σχηματισμούς Νόμων του 2012 και 2015.

34. Εγκαταστάσεις δέσμευσης ρευμάτων CO₂ για σκοπούς αποθήκευσης σε γεωλογικούς σχηματισμούς κατ' εφαρμογή των περί της Αποθήκευσης Διοξειδίου του Άνθρακα σε Γεωλογικούς Σχηματισμούς Νόμων του 2012 και 2015 από εγκαταστάσεις καλυπτόμενες από το παρόν παράρτημα ή εφόσον η συνολική ετήσια δέσμευση CO₂ ανέρχεται σε 1,5 μεγατόνους ή περισσότερο.
35. Ενοποιημένες αναπτύξεις μεγάλων και σύνθετων χρήσεων.
36. Πλατφόρμες εντός θάλασσας για τη συντήρηση γεωτρυπάνων ή και πλωτών μέσων ή και σκαφών ή και για την υποστήριξη υπεράκτιων γεωτρήσεων.
37. Πόντιση υποθαλάσσιου καλωδίου και σχετικών εγκαταστάσεων στη χωρική θάλασσα και/ή στην Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη της Δημοκρατίας, και σχετικές εγκαταστάσεις στην παράκτια ζώνη· Οι όροι «Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη» και «χωρική θάλασσα» έχουν την έννοια που αποδίδει σε αυτούς το άρθρο 2(1) των περί της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης και Υφαλοκρηπίδας Νόμων του 2004 και του 2014.
38. Βιομηχανικές εγκαταστάσεις παραγωγής ασφαλτικού σκυροδέματος
39. Εγκαταστάσεις και βιομηχανικές δραστηριότητες που εμπίπτουν στο Μέρος III, IV, V ή VII των περί Βιομηχανικών Εκπομπών (Ολοκληρωμένη Πρόληψη και Έλεγχος της Ρύπανσης) Νόμων του 2013 έως 2023. Στην εκάστοτε περίπτωση ισχύει το αυστηρότερο όριο.
40. Κάθε μεταβολή ή επέκταση των σχεδίων που απαριθμούνται στο παρόν Παράρτημα, όταν η μεταβολή ή επέκταση καθ' εαυτή εμπίπτει στα κατώτατα όρια, αν υπάρχουν, τα οποία καθορίζονται στο παρόν Παράρτημα.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΡΓΑ ΓΙΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΥΠΟΒΑΛΛΟΝΤΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΜΕΝΗ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ΕΑΝ ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ ΜΕΛΕΤΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

1. Γεωργία, δασοκομία και υδατοκαλλιέργεια:
 - (α) Έργα αγροτικού αναδασμού.
 - (β) Έργα για τη χρησιμοποίηση ακαλλιέργητης γης ή ημιφυσικών περιοχών για εντατικές γεωργικές καλλιέργειες, που καταλαμβάνουν έκταση μεγαλύτερη των 5 000 m² και εφόσον γίνονται για εμπορικούς σκοπούς.
 - (γ) Έργα διαχείρισης υδάτινων πόρων για τη γεωργία, περιλαμβανομένων των αρδευτικών και αποστραγγιστικών έργων.
 - (δ) Αρχική δάσωση και αποδάσωση με σκοπό τη μετατροπή σε άλλο τύπο χρήσης γης, εφόσον καταλαμβάνει έκταση μεγαλύτερη των 3 000 m² και εφόσον γίνεται για εμπορικούς σκοπούς.
 - (ε) Εγκαταστάσεις εντατικής κτηνοτροφίας, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα.
 - (στ) Εγκαταστάσεις εντατικής ιχθυοτροφίας, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα.
 - (ζ) Ανάκτηση εδαφών από τη θάλασσα, συμπεριλαμβανομένων των τεχνητών νησιών.

2. Εξορυκτική βιομηχανία:
 - (α) Λατομεία, υπαίθρια ορυχεία και εξόρυξη τύρφης, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα.
 - (β) Υπόγεια ορυχεία.
 - (γ) Εξόρυξη ορυκτών με βυθοκόρηση ποταμών και της θάλασσας.
 - (δ) Γεωτρήσεις βάθους και ειδικότερα-
 - (i) γεωθερμικές γεωτρήσεις,
 - (ii) γεωτρήσεις για την αποθήκευση πυρηνικών αποβλήτων,

(iii) γεωτρήσεις για ύδρευση (υδρογεωτρήσεις) εφόσον γίνονται για εμπορικούς σκοπούς, εξαιρουμένων των γεωτρήσεων για τη διερεύνηση της σταθερότητας του εδάφους·

(ε) Εγκαταστάσεις επιφανείας της βιομηχανίας εξόρυξης λιθάνθρακα, πετρελαίου, φυσικού αερίου και μεταλλευμάτων, καθώς και ασφαλτούχων σχιστολίθων.

(στ) Χερσαίες υποστηρικτικές βιομηχανίες εξόρυξης λιθάνθρακα, πετρελαίου, φυσικού αερίου και μεταλλευμάτων και πετρωμάτων, καθώς και ασφαλτούχων σχιστολίθων με συνολικό εμβαδό κάτω δύο χιλιάδων τετραγωνικών μέτρων (2000 m²) επιφάνειας.

3. Ενεργειακή βιομηχανία:

(α) Βιομηχανικές εγκαταστάσεις για την παραγωγή και συμπαραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, ατμού, θερμού ύδατος και θερμότητας, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα.

(β) (i) Βιομηχανικές εγκαταστάσεις για τη μεταφορά αερίου, ατμού και θερμού ύδατος εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα

(ii) Μεταφορά ηλεκτρικής ενέργειας με εναέρια καλώδια σε συνεχές μήκος άνω του ενός χιλιομέτρου και εφόσον χωροθετείται εκτός ορίου ανάπτυξης, (εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα)

(γ) Επίγεια αποθήκευση φυσικού αερίου.

(δ) Αποθήκευση εύφλεκτων αερίων σε υπόγειες δεξαμενές.

(ε) Επίγεια αποθήκευση ορυκτών καυσίμων.

(στ) Βιομηχανική μπρικετοποίηση λιθάνθρακα και λιγνίτη.

(ζ) Εγκαταστάσεις επεξεργασίας και αποθήκευσης ραδιενεργών αποβλήτων, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα.

(η) Ανεμογεννήτριες, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα.

(θ) Εγκαταστάσεις δέσμμευσης ρευμάτων CO₂ για σκοπούς αποθήκευσης σε γεωλογικούς σχηματισμούς, σύμφωνα με τους

περί της Αποθήκευσης Διοξειδίου του Άνθρακα σε Γεωλογικούς Σχηματισμούς Νόμους του 2012 και 2015, από εγκαταστάσεις που δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα.

- (ι) Φωτοβολταϊκά και αγροφωτοβολταϊκά συστήματα που τοποθετούνται στο έδαφος με ισχύ ίση ή μεγαλύτερη των 150 kW και μικρότερη του 1 MW εντός ζωνών και περιοχών προστασίας και εντός γεωργικών ζωνών.
- (ια) Ηλιοθερμικά πάρκα και άλλα έργα αξιοποίησης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας με εγκατεστημένη ισχύ μικρότερη των 10 MW.
- (ιβ) Έργα παραγωγής βιοκαυσίμων ή βιορευστών (με δυναμικότητα κάτω από 20 κ.μ./μέρα:
Νοείται ότι οι όροι «βιοκαύσιμα» και «βιορευστά» έχουν την έννοια που αποδίδει σε αυτούς το άρθρο 2(1) του περί Προδιαγραφών, Κριτηρίων Αειφορίας και Μείωσης των Εκπομπών των Καυσίμων Νόμου του 2022.
- (ιγ) Μεμονωμένοι σταθμοί ηλεκτροχημικής αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας (μπαταρίες) με ισχύ ίση ή μεγαλύτερη των 10 MW.

4. Παραγωγή και επεξεργασία μετάλλων:

- (α) Εγκαταστάσεις παραγωγής χυτοσιδήρου ή χάλυβα (πρωτογενούς ή δευτερογενούς), περιλαμβανομένων των χυτηρίων συνεχούς τήξης.
- (β) Εγκαταστάσεις επεξεργασίας σιδηρούχων μετάλλων, με έλαση εν θερμώ, σφυρηλάτηση ή επίθεση προστατευτικών στρωμάτων τηγμένων μετάλλων.
- (γ) Χυτήρια σιδηρούχων μετάλλων.
- (δ) Εγκαταστάσεις τήξης μη σιδηρούχων μετάλλων και κραμάτων, περιλαμβανομένων των προϊόντων ανάκτησης, όπως εξευγενισμός και χύτευση.
- (ε) Εγκαταστάσεις επιφανειακής κατεργασίας μετάλλων και πλαστικών υλών με ηλεκτρολυτικές ή χημικές διεργασίες.
- (στ) Κατασκευή σιδηροδρομικού υλικού.
- (ζ) Δομική σύνδεση με χρήση εκρηκτικών.

- (η) Εγκαταστάσεις φρύξης και περιήτηξης μετάλλων και μεταλλευμάτων.
 - (θ) Κατασκευή και συναρμολόγηση μηχανοκίνητων οχημάτων και κατασκευή κινητήρων μηχανοκίνητων οχημάτων.
 - (ι) Εργοστάσια κατασκευής και επισκευής αεροσκαφών.
5. Βιομηχανία ορυκτών :
- (α) Εγκαταστάσεις παραγωγής οππάνθρακα (ξηρά απόσταξη του άνθρακα).
 - (β) Εγκαταστάσεις παραγωγής τσιμέντου.
 - (γ) Εγκαταστάσεις παραγωγής αμιάντου και κατασκευής προϊόντων με βάση τον αμίαντο, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα.
 - (δ) Υαλουργία, περιλαμβανομένης της κατασκευής ινών γυαλιού.
 - (ε) Εγκαταστάσεις τήξης ορυκτών υλών, περιλαμβανομένης της παραγωγής ορυκτών ινών.
 - (στ) Παραγωγή κεραμικών ειδών με ψήσιμο και ιδίως κεραμιδιών, πλίνθων, πυρίμαχων πλίνθων, πλακιδίων, ψευδοπορσελάνης ή πορσελάνης.
6. Χημική βιομηχανία, εφόσον αφορά έργα που δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα:
- (α) Επεξεργασία ενδιάμεσων προϊόντων και παρασκευή χημικών προϊόντων.
 - (β) Παρασκευή φυτοφαρμάκων και φαρμακευτικών προϊόντων, χρωμάτων και βερνικιών, ελαστομερών και υπεροξιδίων.
 - (γ) Εγκαταστάσεις αποθήκευσης πετρελαίου, πετροχημικών και χημικών προϊόντων, με συνολική χωρητικότητα ίση ή μεγαλύτερη των 1 000 τόνων και μικρότερη των 50 000 τόνων.
 - (δ) Πρατήρια καυσίμων εκτός του ορίου ανάπτυξης, όπως αυτό ορίζεται στο εκάστοτε Σχέδιο Ανάπτυξης.
 - (ε) Εγκαταστάσεις ανάμιξης, συσκευασίας, ανασυσκευασίας ή και επεξεργασίας χημικών ουσιών.

7. Βιομηχανία τροφίμων:
- (α) Βιομηχανία φυτικών και ζωικών λιπαρών ουσιών.
 - (β) Κονσερβοποιία ζωικών και φυτικών προϊόντων.
 - (γ) Μονάδες παρασκευής γαλακτοκομικών προϊόντων, με ημερήσια δυναμικότητα επεξεργασίας γάλακτος μεγαλύτερη των 10 τόνων και μικρότερη των 200 τόνων.
 - (δ) Ζυθοποιία και παραγωγή βύνης.
 - (ε) Ζαχαροπλαστική και παρασκευή σιροπιού.
 - (στ) Σφαγεία, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα.
 - (ζ) Βιομηχανίες παραγωγής αμύλου.
 - (η) Εργοστάσια παραγωγής ιχθυάλευρου και ιχθυελαίου.
 - (θ) Ζαχαρουργεία.
 - (ι) Οινοποιεία και αποστακτήρια με δυναμικότητα επεξεργασίας πέραν των 500 τόνων σταφυλιού ετησίως.
 - (ια) Αλλαντοποιεία.
 - (ιβ) Εμφιαλωτήρια.
 - (ιγ) Ελαιοτριβεία.
8. Κλωστοϋφαντουργία, βιομηχανία δέρματος, ξύλου και χαρτιού:
- (α) Βιομηχανικές εγκαταστάσεις παραγωγής χαρτιού και χαρτονιού, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα.
 - (β) Εγκαταστάσεις προεπεξεργασίας (δραστηριότητες πλύσης, λεύκανσης, μερσερισμού) ή βαφής ινών και υφασμάτων.
 - (γ) Εγκαταστάσεις δέψης δερμάτων.
 - (δ) Εργοστάσια παραγωγής και κατεργασίας κυτταρίνης.
9. Βιομηχανία ελαστικού:
- Παραγωγή και κατεργασία προϊόντων που προέρχονται από ελαστομερή.
10. Έργα υποδομής:
- (α) Έργα ανάπτυξης βιομηχανικών ζωνών ή/και περιοχών.
 - (β) Έργα αστικής ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένων των ακόλουθων:

- (i) Εμπορικά κέντρα, υπερκαταστήματα και πολυκαταστήματα με εμβαδόν πέραν των 10 000 m².
 - (ii) Γήπεδα ποδοσφαίρου και στάδια με χωρητικότητα μεγαλύτερη των 2 000 καθημένων θεατών.
 - (iii) Ψηλά κτίρια με αριθμό ορόφων πέραν των τεσσάρων από τον ανώτερο επιτρεπτό αριθμό ορόφων που καθορίζει το Σχέδιο Ανάπτυξης.
 - (iv) Αναπτύξεις για την κατασκευή των οποίων απαιτούνται εργασίες αποστράγγισης υπόγειων νερών, πέραν των 50 m³ ημερησίως.
 - (v) Αυτόνομοι χώροι στάθμευσης, με χωρητικότητα πέραν των 300 οχημάτων.
 - (vi) Πανεπιστημιούπολεις.
 - (vii) Νοσοκομεία και κλινικές.
 - (viii) Οικιστικά συγκροτήματα με εμβαδόν πέραν των 5 000 m² σε περιοχές με υψόμετρο άνω των 850 μέτρων.
- (γ) Έργα αστικής ανάπτυξης εκτός του ορίου ανάπτυξης, όπως αυτό ορίζεται στο εκάστοτε Σχέδιο Ανάπτυξης:
- (i) Υπεραγορές, εμπορική και ψυχαγωγική ανάπτυξη σύνθετου τύπου, αίθουσες δεξιώσεων και κτίρια πολιτιστικών δραστηριοτήτων με εμβαδόν πέραν των 1 000 m².
 - (ii) Συγκροτήματα κινηματογραφικών αιθουσών με εμβαδόν πέραν των 1 000 m².
 - (iii) Σχολές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.
 - (iv) Ναοί και άλλοι χώροι θρησκευτικής συγκέντρωσης.
 - (v) Κέντρα πολλαπλού αθλητισμού.
 - (vi) Ερευνητικά κέντρα ή και κέντρα καινοτομίας με εμβαδόν πέραν των 1 000 m² όπου διεξάγεται εφαρμοσμένη έρευνα.
- (δ) Κατασκευή σιδηροδρομικών γραμμών και εγκαταστάσεων μεταφόρτωσης για συνδυασμένες μεταφορές και συνδυασμένων τερματικών σταθμών, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα.
- (ε) Κατασκευή αεροδρομίων, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα.

- (στ) Ελικοδρόμια, εξαιρουμένων των ελικοδρομίων σε οροφές κτιρίων.
- (ζ) Κατασκευή οδών λιμένων και λιμενικών εγκαταστάσεων, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα.
- (η) Κατασκευή εσωτερικών πλωτών οδών, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα, έργα διευθέτησης υδατορευμάτων και αντιπλημμυρικά έργα.
- (θ) Έργα κατασκευής νέων οδών με τέσσερις ή περισσότερες λωρίδες κυκλοφορίας ή ευθυγράμμισης ή διαπλάτυνσης υφιστάμενων οδών με δύο ή λιγότερες λωρίδες κυκλοφορίας, ώστε να δημιουργηθούν τέσσερις λωρίδες ή περισσότερες, σε συνεχές μήκος δρόμου ίσο ή μεγαλύτερο των 5 000 μέτρων και μικρότερο των 10 000 μέτρων.
- (ι) Έργα κατασκευής, διαπλάτυνσης και εν γένει αναβάθμισης δρόμων σε συνεχές μήκος δρόμου τουλάχιστον 1 000 μέτρων-
- (i) σε ορεινές περιοχές όπου η κάλυψη της περιβάλλουσας φυσικής βλάστησης είναι πέραν του 50%,
 - (ii) μέσα σε ζώνη προστασίας της παραλίας ή σε περιοχές ή τοπία που έχουν κηρυχθεί ή χαρακτηριστεί προστατευόμενα, σύμφωνα με νομοθεσία,
 - (iii) που επηρεάζουν την κοίτη ή τα πρηνή ποταμού ή χαρακτηριστικά γνωρίσματα φυσικής, ιστορικής, πολιτιστικής ή αρχαιολογικής κληρονομιάς ή φυσικούς διαδρόμους ειδών πανίδας ή οικοτόπους μεταναστευτικών ειδών ή περιοχές με ενδημικά είδη πανίδας και χλωρίδας, υγροβιότοπους, αμμόλοφους, κρημνούς, σπηλιές, αξιόλογους γεωμορφολογικούς και απολιθωματοφόρους σχηματισμούς, φαράγγια, εκβολές ποταμών, αμμουδιές ή τη φυσική ακτογραμμή.
- (ια) Μικρά εμπλουτιστικά αναχώματα ή και δήματα που κατασκευάζονται στους ποταμούς με συρματοκιβώτια (τύπου gabions) με σκοπό τον εμπλουτισμό των υπόγειων υδάτων σε ορεινές ή και δασώδεις περιοχές.
- (ιβ) Έργα διαφοροποίησης της κοίτης ποταμών και χειμάρρων.
- (ιγ) Τροχιόδρομοι (τραμ), υπερυψωμένοι ή υπόγειοι σιδηρόδρομοι,

εναέριοι σιδηρόδρομοι ή παρεμφερείς σιδηρόδρομοι ειδικού τύπου που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά ή κυρίως για τη μεταφορά επιβατών.

- (ιδ) (i) Εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα, παράκτια έργα για την καταπολέμηση της διάβρωσης, παραλιακοί πεζόδρομοι, παράκτια και θαλάσσια έργα που παρέχουν τη δυνατότητα διαμόρφωσης της ακτής, όπως η κατασκευή αναχωμάτων, μόλων, και άλλων έργων προστασίας από τη θάλασσα, εξαιρουμένης της συντήρησης και της ανακατασκευής των έργων αυτών, τα οποία εμπίπτουν σε ζώνη προστασίας της παραλίας, σύμφωνα με τον περί της Προστασίας της Παραλίας Νόμο.
- (ii) Αποβάθρες όπως αυτές ορίζονται από το άρθρο 2 του περί Αποβαθρών Νόμου.
- (ιε) Έργα άντλησης υπόγειων νερών ή και συστήματα τεχνητής αναπλήρωσης υπόγειων νερών με ετήσιο επιτρεπόμενο όριο άντλησης ή αναπλήρωσης μεγαλύτερο από 10 000 κυβικά μέτρα και μικρότερο από 250 000 κυβικά μέτρα, εφόσον γίνονται για εμπορικούς σκοπούς.
- (ιστ) Έργα για την εκτροπή υδάτινων πόρων από μια υδρολογική λεκάνη σε άλλη τα οποία δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα.
- (ιζ) Σταθμοί αφαλάτωσης θαλάσσιου ή υφάλμυρου νερού εφόσον γίνονται για εμπορικούς σκοπούς.
- (ιη) Φράγματα και λοιπές εγκαταστάσεις συγκράτησης ή μόνιμης ταμίευσης υδάτων (εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα).
- (ιθ) Χερσαίοι αγωγοί μεταφοράς-
 - (i) υγρών αποβλήτων ή χημικών ουσιών, με μήκος ίσο ή μεγαλύτερο των 1 000 μέτρων,
 - (ii) υδραγωγοί μεγάλων αποστάσεων, με μήκος ίσο ή μεγαλύτερο των 5 000 μέτρων,

(iii) πετρελαιαγωγοί, αγωγοί μεταφοράς υγραερίου, φυσικού αερίου και αγωγοί αερίου για τη μεταφορά ρευμάτων διοξειδίου του άνθρακα (CO₂) για σκοπούς αποθήκευσης σε γεωλογικούς σχηματισμούς (περιλαμβανομένων των συναφών σταθμών ανύψωσης της πίεσης) εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα.

11. Τουρισμός και αναψυχή:

- (α) Χιονοδρομικές πίστες, μηχανισμοί ανάβασης και σχετικά έργα υποδομής.
- (β) Παραθεριστικοί οικισμοί, ξενοδοχειακά συγκροτήματα και ολοκληρωμένα τουριστικά συγκροτήματα εκτός αστικών περιοχών και σχετικά έργα υποδομής.
- (γ) Κατασκηνωτικοί χώροι και χώροι στάθμευσης τροχόσπιτων, περιλαμβανομένων των κατασκηνώσεων πολυτέλειας "Glamping".
- (δ) Θαλάσσια και χερσαία θεματικά πάρκα.
- (ε) Ολοκληρωμένου τύπου καζίνο-θέρετρα και συνοδευτικά έργα και αναπτύξεις.
- (στ) Επισκέψιμα αγροκτήματα.

12. Άλλα έργα:

- (α) Μόνιμες πίστες αγώνων και δοκιμών μηχανοκίνητων οχημάτων.
- (β) Εγκαταστάσεις για την ανάκτηση, διαχείριση ή και διάθεση αποβλήτων όπως καθορίζονται αντίστοιχα στα Παραρτήματα I και II των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2022, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα.
- (γ) Εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα. Νοείται ότι μικρές εγκαταστάσεις με ημερήσια δυναμικότητα επεξεργασίας μικρότερη των 2 κυβικών μέτρων δεν εμπίπτουν στις διατάξεις του παρόντος σημείου.
- (δ) Χώροι απόθεσης ιλύων.
- (ε) Αποθήκευση παλαιοσιδήρων, περιλαμβανομένων των άχρηστων

οχημάτων.

- (στ) Κλίνες δοκιμών κινητήρων, στροβίλων ή αεριωθητών.
 - (ζ) Εγκαταστάσεις παραγωγής τεχνητών ορυκτών ινών.
 - (η) Εγκαταστάσεις ανάκτησης ή καταστροφής εκρηκτικών ουσιών.
 - (θ) Διαλυτήρια πλοίων.
 - (ι) Κεραίες κινητής τηλεφωνίας σε προστατευόμενες ή και δασικές περιοχές.
 - (ια) Εκτροφεία θηραμάτων.
 - (ιβ) Διαχωρισμός οικοπέδων συνολικού εμβαδού ίσου ή μεγαλύτερου των 25 000 m².
 - (ιγ) Κοιμητήρια σε προστατευόμενες ή και δασικές περιοχές.
 - (ιδ) Έργα επί τόπου για την απορρύπανση εδαφών ή και υδάτινων σωμάτων.
 - (ιε) Εγκαταστάσεις επεξεργασίας ή και τελικής διάθεσης ζωικών αποβλήτων.
 - (ιστ) Διάλυση εργοστασίων ή αποθηκών που επεξεργάζονται ή περιέχουν επικίνδυνες χημικές ουσίες ή και επικίνδυνα απόβλητα.
 - (ιζ) Επίγεια δορυφορικά πάρκα, τα οποία περιλαμβάνουν και τις κατασκευές δορυφορικών σταθμών ραδιοεπικοινωνίας που βρίσκονται στο χώρο των εν λόγω κτιριακών εγκαταστάσεων.
 - (ιη) Σκοπευτήρια.
 - (ιθ) Κρεματόρια.
13. (α) Οποιαδήποτε τροποποίηση ή επέκταση έργων που απαριθμούνται στο Πρώτο Παράρτημα ή στο παρόν Παράρτημα, τα οποία έχουν ήδη εγκριθεί, εκτελεστεί ή εκτελούνται και τα οποία ενδέχεται να έχουν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον.
- (β) Έργα του Πρώτου Παραρτήματος που εξυπηρετούν αποκλειστικά ή κυρίως την ανάπτυξη και τη δοκιμή νέων μεθόδων ή προϊόντων και δεν χρησιμοποιούνται για περισσότερο από δύο χρόνια.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI – Λίστα Αποκλεισμού (Exclusion List)

ΛΙΣΤΑ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ (EXCLUSION LIST)

Σύμφωνα με την Τεχνική καθοδήγηση σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» στο πλαίσιο του κανονισμού για τη θέσπιση του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (2021/C 58/01), **οι ακόλουθες δραστηριότητες δεν είναι επιλέξιμες για την παρούσα πρόσκληση υποβολής έργων/σχεδίων:**

- Δραστηριότητες, οι οποίες σχετίζονται με ορυκτά καύσιμα, συμπεριλαμβανομένου δραστηριότητες του τομέα διάθεσης και εμπορίας. Εξαιρούνται έργα που σχετίζονται με την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και/ ή θερμότητας με χρήση φυσικού αερίου, καθώς και σχετικών υποδομών μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου, τα οποία συμμορφώνονται με τους όρους του Παραρτήματος III της Τεχνικής Καθοδήγησης 2021/C58/01.
- Δραστηριότητες που εμπίπτουν στο Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπής αερίων του θερμοκηπίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την επίτευξη των προβλεπόμενων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου που δεν είναι χαμηλότερες από το σχετικό δείκτη αναφοράς. Όταν η εν λόγω δραστηριότητα επιτυγχάνει τις προβλεπόμενες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου που δεν είναι σημαντικά χαμηλότερες από τους σχετικούς δείκτες αναφοράς για τη δωρεάν κατανομή, θα πρέπει να παρέχεται εξήγηση των λόγων για τους οποίους αυτό δεν είναι δυνατό / δεν επιτυγχάνεται. Θεσπίστηκαν δείκτες αναφοράς για δωρεάν κατανομή για δραστηριότητες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Συστήματος Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών, όπως ορίζεται στον εκτελεστικό κανονισμό της Επιτροπής ΕΕ 2021/447.
- Δραστηριότητες, οι οποίες σχετίζονται με χώρους υγειονομικής ταφής απορριμμάτων, αποτεφρωτήρες και μονάδες μηχανικού βιολογικού καθαρισμού. Για αποτεφρωτήρες, εξαιρούνται δραστηριότητες σε μονάδες ειδικές για την επεξεργασία μη ανακυκλώσιμων επικίνδυνων αποβλήτων και σε υφιστάμενες εγκαταστάσεις, όπου οι δραστηριότητες έχουν σκοπό την αύξηση της ενεργειακής απόδοσης, τη δέσμευση καυσαερίων για αποθήκευση ή χρήση ή ανάκτηση υλικών από στάχτες αποτέφρωσης, υπό την προϋπόθεση ότι τέτοιες δραστηριότητες δεν οδηγούν σε αύξηση της δυναμικότητας επεξεργασίας απορριμμάτων των εγκαταστάσεων ή σε παράταση της διάρκειας ζωής των εγκαταστάσεων (για τα οποία παρέχονται αποδεικτικά στοιχεία σε επίπεδο εργοστασίου). Για μονάδες μηχανικού βιολογικού καθαρισμού, εξαιρούνται δραστηριότητες σε υφιστάμενες εγκαταστάσεις μηχανικού βιολογικού καθαρισμού, όπου οι δραστηριότητες στο πλαίσιο αυτού του μέτρου αποσκοπούν στην αύξηση της ενεργειακής απόδοσης ή στη μετασκευή σε εργασίες ανακύκλωσης διαχωρισμένων αποβλήτων σε κομποστοποίηση βιολογικών αποβλήτων και αναερόβια χώνευση βιολογικών αποβλήτων, υπό την προϋπόθεση ότι τέτοιες δραστηριότητες δεν οδηγούν σε αύξηση της ικανότητας επεξεργασίας αποβλήτων των εγκαταστάσεων ή σε παράταση της διάρκειας ζωής των εγκαταστάσεων (για το οποίο παρέχονται αποδεικτικά στοιχεία σε επίπεδο εργοστασίου).
- Δραστηριότητες, των οποίων η μακροπρόθεσμη διάθεση αποβλήτων μπορεί να προκαλέσει βλάβη στο περιβάλλον.

Τήρηση της Αρχής «Μη Πρόκλησης Σημαντικής Βλάβης»

Σύμφωνα με την αξιολόγηση για τη συμμόρφωση του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Κύπρου με την αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» (Assessment of the Compliance of the Cyprus Recovery and Resilience Plan with the 'Do No Significant Harm' Principle):

A. ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ – ΟΡΟΙ

- Για την προμήθεια προϊόντων/υπηρεσιών σε δημόσιες επενδύσεις, να συμμορφώνονται με τα κριτήρια που καθορίζονται βάσει του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τις Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις (ΠΔΣ) (όπου εφαρμόζεται, είτε στο στάδιο κατασκευής είτε στο στάδιο λειτουργίας).
- Για την αγορά ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού και τη διάθεση και επεξεργασία τους στο τέλος του κύκλου ζωής τους, να εφαρμόζονται οι απαιτήσεις των περί Αποβλήτων (Απόβλητα Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού) Κανονισμοί του 2015 μέχρι 2021 (Κ.Δ.Π.73 / 2015, Κ.Δ.Π. 337/2017 και Κ.Δ.Π 200/2021) και της οδηγίας 2012/19/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Ιουλίου 2012, σχετικά με τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΑΗΗΕ)
- Ο ηλεκτρικός και ηλεκτρονικός εξοπλισμός, ο οποίος θα αγοραστεί, να συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις για ενεργειακή σήμανση, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2017/1369, σχετικά με το καθορισμό ενός πλαισίου για την ενεργειακή σήμανση και με την Οδηγία 2009/125/ΕΚ για θέσπιση πλαισίου για τον καθορισμό απαιτήσεων οικολογικού σχεδιασμού όσον αφορά τα συνδεδεμένα με την ενέργεια προϊόντα.
- Για την αγορά οχημάτων, αυτά να συμμορφώνονται με τα καλύτερα διαθέσιμα πρότυπα περιβαλλοντικής απόδοσης και τις προδιαγραφές απόδοσης όσον αφορά τις εκπομπές καυσαερίων.
- Για επενδύσεις που περιλαμβάνουν εγκατάσταση συσκευών ή εξοπλισμού που καταναλώνουν νερό, η καθορισμένη κατανάλωση νερού του εξοπλισμού να πιστοποιείται με δελτίο προϊόντος, με πιστοποίηση κτιρίου ή με κοινοτική σήμανση.
- Όλες οι ενέργειες των επενδύσεων να είναι σύμφωνες με την Ιεράρχηση των αποβλήτων που περιλαμβάνεται στην Οδηγία Πλαίσιο για τα Απόβλητα, σύμφωνα με την οποία η πρόληψη αποτελεί την προτιμώμενη επιλογή, ακολουθούμενη από την επαναχρησιμοποίηση, την ανακύκλωση και άλλες μορφές ανάκτησης, με τη διάθεση σε χώρους υγειονομικής ταφής να αποτελεί ύστατη λύση.
- Οι επενδύσεις να λαμβάνουν μέτρα για τον διαχωρισμό των ροών αποβλήτων στην πηγή, με προτεραιότητα την επαναχρησιμοποίηση και την

ανακύκλωση. Κάθε επένδυση που δημιουργεί απόβλητα πρέπει να συμμορφώνεται με το νομοθετικό πλαίσιο για τα Απόβλητα (Κανονισμός (ΕΕ) 2018/848 και Οδηγίες (ΕΕ) 2018/849, 2018/850, 2018/851, 2018/852).

- Να γίνεται εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων για τις επενδύσεις, σύμφωνα με την Οδηγία 2014/52/ΕΕ και την εθνική νομοθεσία (Περί Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμοι του 2018 και 2021).
- Καμία επένδυση δεν μπορεί να βρίσκεται εντός σε οικολογικά ευαίσθητες περιοχές (συμπεριλαμβανομένου του δικτύου προστατευόμενων περιοχών Natura 2000, τόπων «Παγκόσμιας Κληρονομιάς» της UNESCO και βασικές περιοχές βιοποικιλότητας) και δεν πρέπει να επηρεάζουν περιοχές και τα είδη που προστατεύονται από τη σχετική εθνική νομοθεσία, συμπεριλαμβανομένων:
 - Ζωικά και Φυτικά είδη κοινοτικού ενδιαφέροντος που απαιτούν αυστηρή προστασία, όπως αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙΙ των περί Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και της Άγριας Ζωής Νόμων του 2003 έως 2015 και τους περί Προστασίας και Διαχείρισης Άγριων Πτηνών και Θηραμάτων Νόμους του 2003 έως 2020
 - Κρατικά δάση, όπως προβλέπονται στον Περί Δασών Νόμο του 2012 (Ν. 25(Ι)/2012)
 - Περιοχές προστασίας, όπως προβλέπονται στους περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμους του 1972 έως (Αρ. 2) του 1999Επίσης, όπου εφαρμόζεται, η επένδυση θα πρέπει επίσης να λαμβάνει υπόψη τις γεωργικές εκτάσεις υψηλής φυσικής αξίας (ΥΦΑ).

B. ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ

- Οι κατασκευαστικές εργασίες να συμμορφώνονται με τις οριζόντιες απαιτήσεις για τα Απόβλητα και να μην εκπέμπουν σημαντικές ποσότητες εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Επίσης, κατά τη διάρκεια των εργασιών, να λαμβάνονται μέτρα για τη μείωση του θορύβου, της σκόνης και των εκπομπών ρύπων.
- Στα πλαίσια των εργασιών του μέτρου, να εφαρμοστούν όλες οι σχετικές πρακτικές που αναφέρονται ως «αναμενόμενες πρακτικές» στην πιο πρόσφατη έκδοση του Ευρωπαϊκού κώδικα δεοντολογίας για την ενεργειακή απόδοση των κέντρων δεδομένων ή στο έγγραφο CLC TR50600-99-1 της CEN-CENELEC με τίτλο «Data centre facilities and infrastructures - Part 99-1: Recommended practices for energy management» (Εγκαταστάσεις και υποδομές κέντρων δεδομένων – Μέρος 99-1: Συνιστώμενες πρακτικές για τη διαχείριση της ενέργειας)
- Χρήση λίστας αποκλεισμού (exclusion list) για δραστηριότητες, οι οποίες δεν είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση, στις προσκλήσεις υποβολής προσφορών

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII – Υποχρεώσεις Δικαιούχων

ΑΛΛΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ Ορθή χρήση του λογότυπου χρηματοδότησης ΕΕ από NextGenerationEUNextGenerationEU»

Το λογότυπο της χρηματοδότησης της ΕΕ μέσω του ΜΑΑ, συνθέτει το **έμβλημα της ΕΕ** μαζί με την πιο πάνω δήλωση χρηματοδότησης που θα πρέπει να χρησιμοποιείται στην περίπτωση των παρεμβάσεων του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΣΑΑ), ως εξής:

**Με τη χρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης**
NextGenerationEU

Το εν λόγω λογότυπο διατίθεται σε όλες τις απαιτούμενες για σκοπούς δημοσιότητας μορφές και χρωματισμούς στον ακόλουθο σύνδεσμο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής:

https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/logos_downloadcenter/

(προσοχή στην επιλογή του λογότυπου με αναφορά *NextGenerationEU*), καθώς και στην κυπριακή ιστοσελίδα του Σχεδίου (www.cyprus-tomorrow.gov.cy, ενότητα: Πολυμέσα / Λογότυπα).

Στην ιστοσελίδα του Σχεδίου διατίθεται παράλληλα το έμβλημα της Κυπριακής Δημοκρατίας καθώς και το λογότυπο του ΣΑΑ Κύπρου (Κύπρος_το αύριο), τα οποία επίσης θα πρέπει να προβάλλονται από τους αποδέκτες χρηματοδότησης μέσω του ΣΑΑ (είτε μέσω δημοσίων συμβάσεων ή μέσω Σχεδίων Χορηγιών).

Σημειώνεται ότι, όταν εμφανίζεται σε συνδυασμό με άλλο λογότυπο, το έμβλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ως πιο πάνω) θα πρέπει να εμφανίζεται τουλάχιστον τόσο εμφανώς και ορατά όσο τα άλλα λογότυπα. Το έμβλημα πρέπει να παραμένει διακριτό και ξεχωριστό και δεν μπορεί να τροποποιηθεί προσθέτοντας άλλα οπτικά σήματα ή κείμενο. Εκτός από το συγκεκριμένο έμβλημα, καμία άλλη οπτική ταυτότητα ή λογότυπο δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να τονίσει την υποστήριξη της ΕΕ.

Σε ότι αφορά την **ορθή χρήση του εμβλήματος της ΕΕ**, σχετικές κατευθυντήριες γραμμές προς τους αποδέκτες χρηματοδότησης της ΕΕ παρέχονται πρόσθετα μέσω εγχειριδίου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής το οποίο είναι διαθέσιμο στον ακόλουθο σύνδεσμο:
https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/eu-emblem-rules_el.pdf.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII – Δήλωση αναφορικά με Πραγματικούς Δικαιούχους

**ΔΗΛΩΣΗ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΥΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ¹⁴
ΑΙΤΗΤΩΝ ΣΕ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΣΧΕΔΙΟΥ ΧΟΡΗΓΙΩΝ**

Προς:	<επωνυμία Φορέα Υλοποίησης>
Θέμα:	<τίτλος Σχεδίου Χορηγιών>
Αρ. Πρόσκλησης ΣΧ:	
Όνομα Οικονομικού Φορέα:	
Αριθμός Εγγραφής Οικ. Φορέα στο Αρμόδιο Εθνικό Μητρώο¹⁵:	

Υπευθύνως δηλώνω ότι:

ΜΕΡΟΣ Α

Έχουν καταχωρηθεί τα επικαιροποιημένα στοιχεία των πραγματικών μας δικαιούχων¹⁶, στο ακόλουθο **Αρμόδιο Εθνικό Μητρώο / Αρχείο:**

ΟΝΟΜΑ ΜΗΤΡΩΟΥ:	
ΧΩΡΑ:	
URL LINK:	

Επισυνάπτεται το σχετικό επίσημο αποδεικτικό καταχώρησης.

¹⁴ Ισχύει για Νομικά Πρόσωπα

¹⁵ (π.χ. Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας)

¹⁶ Ορίζονται στο άρθρο 2 του περί της Παρεμπόδισης και Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες Νόμο 188(Ι)/2007 και στο αντίστοιχο άρθρο 3(6) της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2015/849

ΜΕΡΟΣ Β¹⁷

Τα στοιχεία των Πραγματικών Δικαιούχων, όπως αυτά καταχωρήθηκαν στο πιο πάνω αναφερόμενο Αρμόδιο Εθνικό Μητρώο / Αρχείο, είναι τα ακόλουθα:

Πραγματικός Δικαιούχος 1

Όνομα:	
Επώνυμο:	
Ημερομηνία γέννησης:	
Αρ. ΦΠΑ ή Αρ. φορολογικού μητρώου ή Αρ. Ταυτότητας, ή Αρ. Διαβατηρίου:	
Χώρα Έκδοσης ¹⁸ :	
Εθνικότητα ⁵ :	
Χώρα Διαμονής ⁵ :	

Πραγματικός Δικαιούχος 2

Όνομα:	
Επώνυμο:	
Ημερομηνία γέννησης:	
Αρ. ΦΠΑ ή Αρ. φορολογικού μητρώου ή Αρ. Ταυτότητας, ή Αρ. Διαβατηρίου:	
Χώρα Έκδοσης ⁵ :	
Εθνικότητα ⁵ :	
Χώρα Διαμονής ⁵ :	

Πραγματικός Δικαιούχος 3

Όνομα:	
Επώνυμο:	
Ημερομηνία γέννησης:	
Αρ. ΦΠΑ ή Αρ. φορολογικού μητρώου ή Αρ. Ταυτότητας, ή Αρ. Διαβατηρίου:	
Χώρα Έκδοσης ⁵ :	
Εθνικότητα ⁵ :	
Χώρα Διαμονής ⁵ :	

¹⁷ Συμπληρώνεται στην περίπτωση που το προϋπολογιζόμενο ποσό χρημίας υπερβαίνει το ποσό των €150,000

¹⁸ Προαιρετικά πεδία

(εάν απαιτείται, δύναται να επισυναφθεί ξεχωριστό έγγραφο, ως παράρτημα της παρούσας δήλωσης με τα πιο πάνω στοιχεία για τυχόν πρόσθετους πραγματικούς δικαιούχους)

Οι πληροφορίες / στοιχεία που παρέχονται με την παρούσα δήλωση ή / και που περιέχονται σε οποιοδήποτε επισυνημμένο σε αυτήν έγγραφο, είναι πλήρεις και αληθείς.

Συγκατατίθεμαι όπως οι πληροφορίες και τα στοιχεία αυτά τύχουν οποιασδήποτε νόμιμης επεξεργασίας από τους αρμόδιους φορείς που εμπλέκονται στην εν λόγω διαδικασία σύναψης σύμβασης, καθώς και στο Σύστημα Παρακολούθησης και Ελέγχου της χρηματοδότησης της σύμβασης.

*Υπογραφή Αιτητή / Μέλους Κοινοπραξίας ή
Εκπροσώπου του
Όνομα υπογράφοντος
Αρ. Δελτίου Ταυτότητας/Διαβατηρίου
υπογράφοντος
Ιδιότητα υπογράφοντος*

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΧ - Υπεύθυνη Δήλωση Ενιαίας Επιχείρησης

Υπεύθυνη Δήλωση Ενιαίας Επιχείρησης

Η παρούσα **Υπεύθυνη Δήλωση Ενιαίας Επιχείρησης** υποβάλλεται από τον Δικαιούχο ή τον εκπρόσωπο του Δικαιούχου της Ενίσχυσης Ήσσονος Σημασίας (De Minimis Aid) και αφορά τη δομή της Ενιαίας Επιχείρησης για σκοπούς συμμόρφωσης με το άρθρο 2(2) του **ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) 2023/2831 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ** της 13^{ης} Δεκεμβρίου 2023 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (εφεξής ο «**Κανονισμός (ΕΕ) 2023/2831**»).

Ο εν λόγω ορισμός της Ενιαίας Επιχείρησης, βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/2831, ισχύει για όλους τους Κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αφορούν στις Ενισχύσεις Ήσσονος Σημασίας.

Στην «**Ενιαία Επιχείρηση**» περιλαμβάνονται, όλες οι επιχειρήσεις που έχουν τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες σχέσεις μεταξύ τους:

- α) μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων άλλης επιχείρησης·
- β) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης·
- γ) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκεί δεσπτόζουσα επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτήν ή δυνάμει ρήτρας του καταστατικού αυτής της τελευταίας·
- δ) μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων αυτής της επιχείρησης.

Οι επιχειρήσεις που έχουν οποιαδήποτε από τις σχέσεις που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως δ) με μία ή περισσότερες άλλες επιχειρήσεις θεωρούνται, επίσης Ενιαία Επιχείρηση.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

(Α) Δικαιούχος: Φυσικό Πρόσωπο

Όνοματεπώνυμο Φυσικού Προσώπου:

Αρ. Δελτίου Ταυτότητας:

Alien Registration Certificate Number
(ARC):

Διεύθυνση:

Αρ. Τηλεφώνων Επικοινωνίας:

Αρ. Τηλεομοιότυπου (Fax):

Δ/ση Ηλεκτρ. Ταχυδρομείου (Email):

(Β) Δικαιούχος: Νομικό Πρόσωπο

Επωνυμία Νομικού Προσώπου:

Τύπος Εταιρείας¹⁹: ΑΕ / ΒΝ / ΕΕ / ΗΕ / Σ

Αρ. Εγγραφής Μητρώου Εφόρου
Εταιρειών:

Διεύθυνση:

Αρ. Τηλεφώνων Επικοινωνίας:

Αρ. Τηλεομοιότυπου (Fax):

Δ/ση Ηλεκτρ. Ταχυδρομείου (Email):

(Γ) Δικαιούχος: Άλλος Δικαιούχος²⁰

Επωνυμία Άλλου Δικαιούχου:

Αρ. Εγγράφου Άλλου Δικαιούχου:

Διεύθυνση:

Αρ. Τηλεφώνων Επικοινωνίας:

Αρ. Τηλεομοιότυπου (Fax):

Δ/ση Ηλεκτρ. Ταχυδρομείου (Email):

¹⁹ ΑΕ=Αλλοδαπή Εταιρεία, ΒΝ=Παλαιοί Συνεταιρισμοί, ΕΕ=Εμπορική Επωνυμία, ΗΕ=Εταιρεία, Σ=Συνεταιρισμός,

²⁰ π.χ Εγγεγραμμένα Σωματεία/Ιδρύματα κλπ.

ΝΑΙ ΟΧΙ

Ο πιο πάνω Δικαιούχος (Φυσικό Πρόσωπο ή Νομικό Πρόσωπο ή Άλλος Δικαιούχος) συνιστά Τμήμα Ενιαίας Επιχείρησης;

Στην περίπτωση που ο Δικαιούχος συνιστά Τμήμα Ενιαίας Επιχείρησης συμπληρώνεται υποχρεωτικά ο παρακάτω πίνακας, Πίνακας_1, με τα στοιχεία όλων των Επιχειρήσεων²¹ που αποτελούν την Ενιαία Επιχείρηση, σημειώνοντας πρώτη την «Κύρια» Επιχείρηση.

A/A	Αρ. Δελτίου Ταυτότητας ή ARC ή Αρ. Εγγραφής Μητρώου Εφόρου Εταιρειών ή Αρ. Εγγράφου Άλλου Δικαιούχου	Ονοματεπώνυμο Φυσικού Προσώπου ή Επωνυμία Νομικού Προσώπου ή Επωνυμία Άλλου Δικαιούχου
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		

Πίνακας_1: Δομή Ενιαίας Επιχείρησης²²

Το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που χορηγούνται ανά κράτος μέλος σε μία Ενιαία Επιχείρηση δεν πρέπει να υπερβαίνει τα ανώτατα όρια που προβλέπονται βάσει των ανάλογων Κανονισμών: Κανονισμός (ΕΕ) 2023/2831 ή Κανονισμός (ΕΕ) 1408/2013 ή Κανονισμός (ΕΕ) 717/2014, ή Κανονισμός (ΕΕ) 2023/2832 σε οποιαδήποτε περίοδο τριών συνεχόμενων οικονομικών ετών.

Επισημαίνεται ότι, η ενίσχυση ήσσονος σημασίας θεωρείται ότι χορηγείται κατά τον χρόνο παραχώρησης στην οικεία επιχείρηση του έννομου δικαιώματος λήψης της ενίσχυσης σύμφωνα με το εφαρμοστέο εθνικό νομικό καθεστώς ανεξάρτητα από την ημερομηνία καταβολής της ενίσχυσης ήσσονος σημασίας στην επιχείρηση. Η ενίσχυση ήσσονος σημασίας ελέγχεται από την οικία Αρμόδια Αρχή μέσω του «Κεντρικού Συστήματος Μητρώων Κρατικών Ενισχύσεων και Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας» προς το σύνολο των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που η ενιαία επιχείρηση λαμβάνει, τόσο κατά τη διάρκεια του οικείου οικονομικού έτους, όσο και των δύο προηγούμενων οικονομικών ετών προκειμένου να εξακριβωθεί αν η νέα ενίσχυση δεν οδηγεί σε υπέρβαση του ανώτατου ορίου που ισχύει για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας.

²¹ Προσκόμιση όλων των απαραίτητων αντιγράφων πιστοποιητικών των μετόχων των Επιχειρήσεων

²² Σε περίπτωση που η Δομή της Ενιαίας Επιχείρησης αποτελείται από περισσότερες οντότητες παρακαλώ όπως τις προσκομίσετε όλες συγκεντρωτικά σε ένα ξεχωριστό έγγραφο.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ ή ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Δικαιούχος

Εκπρόσωπος

Όνοματεπώνυμο:

Αρ. Δελτίου Ταυτότητας ή ARC:

Διεύθυνση:

Αρ. Τηλεφώνων Επικοινωνίας:

Αρ. Τηλεομοιοτύπου (Fax):

Δ/ση Ηλεκτρ. Ταχυδρομείου (Email):

Ιδιότητα/Θέση ατόμου με Δικαιούχο:

.....
(Όνοματεπώνυμο Δικαιούχου ή Εκπροσώπου Ενίσχυσης)

.....
(Υπογραφή)

Ημερομηνία:/...../.....

(Σφραγίδα Νομικού Προσώπου όπου ισχύει)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Χ - Διαδικασία για καταβολή χορηγίας σε ειδικό λογαριασμό δικαιούχου

Διαδικασία για καταβολή χορηγίας σε ειδικό λογαριασμό δικαιούχου

1. Ο Φορέας Υλοποίησης δέχεται προς εξέταση αίτηση για χορηγία που συνοδεύεται από έγκριση δανείου υπό τους όρους (α) εξασφάλισης της χορηγίας εντός εύλογου χρόνου και (β) υποχρέωσης του δικαιούχου για διασφάλιση της καταβολής της χορηγίας σε συγκεκριμένο λογαριασμό του δικαιούχου.
 2. Ο Φορέας Υλοποίησης εξετάζει την προαναφερόμενη έγκριση δανείου για συμπερίληψη πρόνοιας κατάθεσης σε συγκεκριμένο λογαριασμό του δικαιούχου και την ενσωματώνει στη Συμφωνία Χρηματοδότησης. Στην Συμφωνία Χρηματοδότησης γίνεται ρητή αναφορά στο ότι η αλλαγή λογαριασμού είναι δυνατή μόνο με την προσκόμιση έγγραφης έγκρισης του τραπεζικού ιδρύματος που παραχωρεί το δάνειο.
 3. Ο δικαιούχος μπορεί να ζητήσει από τον Φορέα Υλοποίησης αντίγραφο της υπογεγραμμένης Συμφωνίας Χρηματοδότησης, το οποίο μπορεί να προσκομίσει στην Τράπεζα ως τεκμήριο της εκπλήρωσης της σχετικής του υποχρέωσης προς την Τράπεζα (ως σημείο 1).
- * Ο Νόμος περί Συμφητισμού εφαρμόζεται σε κάθε περίπτωση.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙ - Νόμοι και Κανονισμοί για την Ισότητα Ευκαιριών Μεταξύ Ανδρών και Γυναικών και μη Διάκριση

Νόμοι και Κανονισμοί για την Ισότητα Ευκαιριών Μεταξύ Ανδρών και Γυναικών και μη Διάκριση

ΙΣΟΤΗΤΑ ΜΕΤΑΞΥ ΑΝΔΡΩΝ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

- Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για την Εξάλειψη Κάθε Μορφής Διάκρισης σε Βάρος των Γυναικών Νόμος του 1985 (Ν.78/1985)
- Προαιρετικό Πρωτόκολλο της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για την Εξάλειψη Κάθε Μορφής Διάκρισης σε Βάρος της Γυναίκας (Κυρωτικός) Νόμος του 2002 (Ν.1(III)/2002)
- Το Πρωτόκολλο 12 του Νόμου στην Ευρωπαϊκή Συνθήκη για την Προστασία των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων και Θεμελιωδών Ελευθεριών (επικύρωση), 2002 (L. 13(III)/2002)
- Τον Περί Ίσης Μεταχείρισης Ανδρών και Γυναικών στην Απασχόληση και στην Επαγγελματική Εκπαίδευση Νόμο του 2002 (Ν.205(I) 2002), όπως τροποποιήθηκε με τους πιο κάτω (τροποποιητικούς) Νόμους:

Νόμος του 2004	(Ν.191(I)/2004)
Νόμος του 2006	(Ν.40(I)/2006)
Νόμος του 2007	(Ν.176(I)/2007)
Νόμος του 2009	(Ν.39(I)/2009)
- Τον περί Καταβολής Ίσης Αμοιβής μεταξύ Ανδρών και Γυναικών για την Ίδια Εργασία ή για Εργασία στην οποία αποδίδεται Ίση Αξία Νόμο του 2002(Ν.177(I)/2002)), όπως τροποποιήθηκε με τους πιο κάτω (τροποποιητικούς) Νόμους:

Νόμος του 2004	(Ν.193(I)/2004)
Νόμος του 2009	(Ν.38(I)/2009)

- Τον περί Ίσης Μεταχείρισης Ανδρών και Γυναικών στα Επαγγελματικά Σχέδια Κοινωνικής Ασφάλισης Νόμο του 2002(N.133(I)/2002)), όπως τροποποιήθηκε με τον τροποποιητικό Νόμο του 2009 (N.40(I)/2009)
- Τον περί Προστασίας της Μητρότητας Νόμο του 1997(N.100(I)/1997), όπως τροποποιήθηκε με τους πιο κάτω (τροποποιητικούς) Νόμους:

Νόμος του 2000	(N.45(I)/2000)
Νόμος του 2002	(N.64(I)/2002)
Νόμος του 2007	(N.109(I)/2007)
Νόμος του 2008	(N.8(I)/2008)
(Αρ. 2) Νόμος του 2008	(N.43(I)/2008)
Νόμος του 2011	(N.70(I)/2011)
- Τους περί Προστασίας της Μητρότητας (Ασφάλεια και Υγεία) στην Εργασία Κανονισμούς του 2002 (ΚΔΠ 255/2002)
- Τον περί Γονικής Άδειας και Άδειας για Λόγους Ανωτέρας Βίας Νόμο (N.69(I)/2002), όπως τροποποιήθηκε με τους πιο κάτω (τροποποιητικούς) Νόμους:

Νόμος του 2007	(N.111(I)/2007)
Νόμος του 2010	(N.11(I)/2010)
Νόμος του 2012	(N.47(I)/2012)
- Τον περί Ίσης Μεταχείρισης Ανδρών και Γυναικών (Πρόσβαση σε Αγαθά και Υπηρεσίες και στην Παροχή Αυτών) Νόμο (N.18(I)/2008) όπως τροποποιήθηκε με τον τροποποιητικό Νόμο του 2013 (N.89(I)/2013)
- Τους περί Ίσης Μεταχείρισης Ανδρών και Γυναικών στην Πρόσβαση σε Αγαθά και Υπηρεσίες (Παροχής Ανεξάρτητης Συνδρομής) Κανονισμούς του 2010 (Κ.Δ.Π. 483/2010)

Τα έργα πρέπει να συνάδουν με τις Κοινοτικές και Εθνικές Πολιτικές για την Ισότητα Ανδρών και Γυναικών οι οποίες συμπεριλαμβάνουν, μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

α) Οικονομική Ανεξαρτησία των γυναικών συμπεριλαμβανομένης της ισότητας ευκαιριών αναφορικά με την πρόσβαση, ανέλιξη και εκπαίδευση στην εργασία, της

εξάλειψης των εκπαιδευτικών στερεοτύπων, της ενίσχυσης της γυναικείας επιχειρηματικότητας, της συμφιλίωσης της οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής.

β) Ίση Αμοιβή για Ίση Εργασία και Εργασία Ίσης Αξίας

γ) Ισότητα στις θέσεις λήψης αποφάσεων στην πολιτική, οικονομική ζωή στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα

δ) Εξάλειψη όλων των μορφών βίας κατά των γυναικών και την προστασία των θυμάτων περιλαμβανομένου της οικογενειακής βίας, της σεξουαλικής παρενόχλησης στο χώρο εργασίας και της εμπορίας προσώπων.

ΜΗ ΔΙΑΚΡΙΣΗ

- Οι περί Ατόμων με Αναπηρίες Νόμοι του 2000 έως (Αρ. 2) του 2007
- Οι περί Ίσης Μεταχείρισης στην Απασχόληση και την Εργασία Νόμοι του 2004 και 2007
- Ν.42 (Ι) 2004 Ο περί Καταπολέμησης των Φυλετικών και Ορισμένων Άλλων Διακρίσεων (Επίτροπος) Νόμος του 2004
- Ν.59 (Ι) 2004 Ο περί Ίσης Μεταχείρισης Προσώπων Άσχετα από Φυλετική ή Εθνοτική Καταγωγή Νόμος του 2004

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙΙ - Κατευθυντήριες Γραμμές Διαχείρισης Ενστάσεων

Κατευθυντήριες Γραμμές Διαχείρισης Ενστάσεων

(I) Στάδιο αξιολόγησης πρότασης/ αίτησης

Επιχειρήσεις των οποίων οι αιτήσεις/ προτάσεις (α) δεν περιλαμβάνονται στους καταλόγους για ένταξη τους στο Σχέδιο λόγω χαμηλής βαθμολογίας ή (β) περιλαμβάνουν δαπάνες που έχουν μειωθεί ή/ και καταστεί μη επιλέξιμες (στάδιο αξιολόγησης και βαθμολόγησης), έχουν το δικαίωμα όπως εντός συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος που καθορίζεται στον Οδηγό Σχεδίου, και δεν υπερβαίνει τις 30 ημέρες από την ημερομηνία της σχετικής επιστολής του Υπουργείου, να υποβάλουν γραπτή ένσταση που θα αποστέλλεται ταχυδρομικά με συστημένη επιστολή προς το Υπουργείο ή με τρόπο που δύναται να καθορίσει το Υπουργείο μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος του ΥΕΕΒ και να ζητούν επανεξέταση της αίτησης τους παραθέτοντας τους συγκεκριμένους λόγους για τους οποίους πιστεύουν ότι η επενδυτική πρόταση δεν έπρεπε να μειωθεί ή να απορριφθεί. Οι ενστάσεις θα καλύπτουν μόνο διαδικαστικά θέματα.

Η Επιτροπή Ενστάσεων δεν ζητά πρόσθετα από τα προαπαιτούμενα παραστατικά και δεν παρέχει στους αιτητές πρόσθετο χρονικό περιθώριο για υποβολή τέτοιων παραστατικών και γενικά δεν προβαίνει σε ενέργειες, που δεν εμπίπτουν στο αντικείμενο της αρμοδιότητάς της.

Στις τέτοιες περιπτώσεις η Επιτροπή Ενστάσεων επανεξετάζει μόνο το περιεχόμενο του φακέλου της αίτησης²³ και τη διαδικασία αξιολόγησης μαζί με τα φύλλα αξιολόγησης που συμπληρώθηκαν από την Επιτροπή Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης για να διαπιστώσει εάν υπήρξε οποιαδήποτε παράλειψη/ λάθος ή/ και δεν έτυχε ίσης και δίκαιης αξιολόγησης.

Διευκρινίζεται ότι,

α) σε περίπτωση ένστασης που κρίνεται δικαιολογημένη και αφορά θέματα που χρήζουν επαναξιολόγησης ή/ και επαναβαθμολόγησης της αίτησης, θα αποστέλλεται μαζί με τα ευρήματα της Επιτροπής Ενστάσεων και τους λόγους για τους οποίους θεωρεί ότι κρίνεται δικαιολογημένη, μέσω του Προϊσταμένου της Υπηρεσίας, στην

²³δεν αποδέχεται πρόσθετα στοιχεία ή πληροφορίες ή την αντικατάσταση των υποβληθέντων με την αίτηση στοιχείων

Επιτροπή Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης για τις απαραίτητες ενέργειες και θα ενημερώνονται το συντομότερο οι αιτητές κατά πόσο κρίνεται δικαιολογημένη ή όχι η ένσταση τους.

β) σε περίπτωση ένστασης που κρίνεται δικαιολογημένη και αφορά τροποποίηση του προϋπολογισμού της επενδυτικής πρότασης (πχ. ένσταση για επενδύσεις που έχουν μειωθεί ή/ και καταστεί μη επιλέξιμες από την Επιτροπή Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης), θα αποστέλλεται μαζί με τα ευρήματα της Επιτροπής Ενστάσεων και τους λόγους για τους οποίους θεωρεί ότι κρίνεται δικαιολογημένη, στον Προϊστάμενο της Υπηρεσίας για τις απαραίτητες ενέργειες και θα ενημερώνονται το συντομότερο οι αιτητές κατά πόσο κρίνεται δικαιολογημένη ή όχι η ένσταση τους.

(II) Στάδιο αξιολόγησης αιτημάτων για καταβολή χορηγίας

Πριν από την λήψη απόφασης για καταβολή της χορηγίας δύναται, εάν κριθεί σκόπιμο, να διενεργηθεί από την Υπηρεσία επιτόπια επαλήθευση για αξιολόγηση του αιτήματος καταβολής χορηγίας. Στις περιπτώσεις ενστάσεων που αφορούν απορρίψεις επενδύσεων ως μη επιλέξιμες, δηλαδή στο στάδιο αξιολόγησης αιτημάτων για καταβολή χορηγίας, η Επιτροπή Ενστάσεων, αφού τις εξετάσει, παραπέμπει τις αποφάσεις της, τεκμηριωμένες στον Προϊστάμενο της Υπηρεσίας για να παραπέμψει το θέμα στους αρμόδιους λειτουργούς που το χειρίστηκαν, ώστε να απαντήσουν, ή να δεχθούν τις απόψεις της Επιτροπής Ενστάσεων. Νοείται ότι σε αυτό το στάδιο δεν τίθεται θέμα αξιολόγησης προτάσεων, άρα μπορούν να ζητηθούν και να υποβληθούν όσα διευκρινιστικά ή πρόσθετα στοιχεία κριθούν απαραίτητα μέχρι την ολοκληρωμένη τεκμηρίωση της επιλεξιμότητας της επένδυσης/ δαπάνης. Την τελική απόφαση έχει ο Προϊστάμενος της Υπηρεσίας.

Διευκρινίσεις / Συμπληρώσεις κατά τη Διαδικασία Αξιολόγησης

Κατά τη διαδικασία της επαναξιολόγησης, στην περίπτωση που την ζητήσει η Επιτροπή Ενστάσεων, η Υπηρεσία μπορεί, εφόσον το κρίνει απαραίτητο, να ζητήσει γραπτώς από το δυνητικό Δικαιούχο να διευκρινίσει, να συμπληρώσει ή να τεκμηριώσει περαιτέρω τα ήδη υποβληθέντα στοιχεία της πρότασης, όταν για παράδειγμα δεν δίνονται επαρκή στοιχεία για να αξιολογηθεί το έργο ως προς ένα κριτήριο (πχ. επιλεξιμότητα επένδυσης). Η Υπηρεσία μπορεί να ζητήσει διευκρινίσεις/ συμπληρώσεις (στα πλαίσια που καθορίζονται από τον Οδηγό Σχεδίου και γενικά το

σχετικό θεσμικό πλαίσιο) σε όλα τα στάδια αξιολόγησης (δεδομένου ότι το Σχέδιο αφορά Άμεση Αξιολόγηση).

Όταν η Υπηρεσία ζητήσει διευκρινίσεις, συμπληρώσεις ή τεκμηρίωση, η πρόταση τίθεται σε αναστολή μέχρι την υποβολή των στοιχείων αυτών. Η αξιολόγηση των υπόλοιπων προτάσεων συνεχίζεται κανονικά. Με την υποβολή των διευκρινίσεων, η πρόταση επανέρχεται σε φάση αξιολόγησης, χωρίς να παραβιάζεται όμως σε καμιά περίπτωση η αρχή της ίσης μεταχείρισης των δυνητικών Δικαιούχων.

Στην περίπτωση που η Υπηρεσία ζητήσει από τους δυνητικούς Δικαιούχους, περαιτέρω διευκρινίσεις ή συμπληρώσεις, οι δυνητικοί Δικαιούχοι θα πρέπει να προσκομίσουν τις απαραίτητες πληροφορίες εντός συγκεκριμένης χρονικής προθεσμίας η οποία θα καθορίζεται από την Υπηρεσία.

Ένταξη / Απόρριψη Έργων μετά την εξέταση ενστάσεων

Με βάση τα αποτελέσματα της αξιολόγησης και των ενστάσεων δρομολογούνται οι διαδικασίες της υπογραφής της Συμφωνίας Δημόσιας Χρηματοδότησης μεταξύ του Υπουργείου και του Δικαιούχου ή της οριστικής απόρριψης της πρότασης. Στην περίπτωση που το αποτέλεσμα της επανεξέτασης είναι θετικό για το Δικαιούχο, η πρόταση εγκρίνεται και δρομολογούνται οι διαδικασίες της υπογραφής της Συμφωνίας Δημόσιας Χρηματοδότησης του Υπουργείου με το Δικαιούχο και σε περίπτωση που έχει εξαντληθεί ο προϋπολογισμός γίνεται συνεννόηση με τη Συντονιστική Αρχή (ΣΑ). Στην αντίθετη περίπτωση η πρόταση απορρίπτεται οριστικά και ενημερώνεται ο Δικαιούχος, με κοινοποίηση στη ΣΑ.

Ο Κατάλογος Εγκεκριμένων Έργων/ Δικαιούχων για κάθε Σχέδιο Χορηγιών καταρτίζεται από την Υπηρεσία και αναθεωρείται σε τακτά χρονικά διαστήματα.